

א' טבת תשע"ח
19 דצמבר 2017
מספרנו: 1139-17

לכבוד: פרקליטות מחוז ת"א – מיסוי וכלכלה

שלום רב,

הנדון: בקשת חנינה –אורי שם שטרית, 79816047 מספר תיק בימ"ש :
מחוזי ת"א פ 10291-01-12, עליון עפ 5076/14

הואילו נא להעביר אלינו בהקדם האפשרי את חוות דעתכם בנוגע לבקשת החנינה שבנדון.
מצ"ב בקשת החנינה על נספחיה.

בברכה

נורי פוליטיס, עו"ד
מנהלת מחלקת החנינות

דוד ליבאי
קנת מן
דפנה ליבאי
רעות סרנת

David Libai
Kenneth Mann*
Daphna Libai
Reut Sarnat

* MEMBER ISRAEL & WASHINGTON D.C. BARS

תל-אביב, י"א כסלו, תשע"ח
29 נובמבר, 2017
במסירה אישית

משרד המשפטים

09-12-2017

חנינו

לכבוד

כבוד נשיא המדינה

ראובן (רובי) ריבלין

רח' הנשיא 3,

ירושלים, 9218301

כבוד נשיא המדינה,

הנדון: אורי שטרית – בקשת חנינה

בשם מרשנו, מר אורי שטרית (ת.ז. 079816047), אנו מתכבדים לפנות לכבוד נשיא המדינה בבקשה לקצר את עונש המאסר שהוטל על מר שטרית ואשר הוא מרצה בבית הסוהר "מעשיהו".

שטרית נידון על-ידי בית המשפט בשל חלקו במה שמכונה "פרשת הולילנד", על מעשים שבוצעו בזמן כהונתו כמהנדס העיר ירושלים. כידוע, הולילנד הוא פרויקט של מגדלי מגורים שנבנו בירושלים.

ביום 31.3.2014 הרשיע בית המשפט המחוזי (בת"פ (ת"א) 10291-01-12, (כ"י השופט דוד רוזן)) את אורי שטרית בקבלת שוחד, הלבנת הון ורישום כוזב במסמכי תאגיד. בגין עבירות אלה, גזר עליו בית המשפט המחוזי ביום 13.5.2014 עונש של 7 שנות מאסר לריצוי בפועל, קנס בסך מיליון ש"ח וחילוט בסך 500,000 ש"ח.

מר שטרית הגיש ערעור על פסק הדין של בית המשפט המחוזי (ע"פ 5076/14). בית המשפט העליון (הרכב השופטים ס' גיבוראן, נ' הנדל, ע' פוגלמן, י' עמית, ו-צ' זילברטל) דחה ביום 29.12.2015 את הערעור על הרשעתו של מר שטרית, ולעניין העונש הותיר על כנה את תקופת המאסר של 7 השנים, אך הפחית את גובה הקנס ל-850,000 ש"ח.

מר שטרית שילם את הקנס, החילוט בוצע, ומר שטרית החל לרצות את עונש המאסר ביום 15.2.2016. עד היום ריצה מר שטרית 21 חודשי מאסר; נותרו לו לרצות 63 חודשים להשלמת מאסרו המלא, ועוד 35 חודשי מאסר עד להשלמת שני שליש מסך תקופת מאסרו, עת בה, כידוע, ועדת השחרורים רשאית להחליט על שחרורו מבית הסוהר.

לבקשה זו מצורף מכתב אישי שכתב אורי שטרית לכבוד הנשיא, רצ"ב כנספח 1.

בנוסף, רבים וטובים ביקשו להצטרף לבקשת חנינה זו בפני כבודו, ולהעיד על אופיו הטוב ופועלו הרב של אורי שטרית הראויים לציון בבקשה זו, ואלה הם:

- אלוף (מיל') דורון אלמוג, ממפקדיו של אורי בחטיבת הצנחנים, לשעבר אלוף פיקוד הדרום, רצ"ב כנספח 2.

- גב' בינת שורץ-מילנר, מתכנתת מחוז ירושלים ומ"מ יו"ר הועדה המחוזית במנהל התכנון במשרד הפנים עת שאורי שטרית כיהן כמהנדס עיריית ירושלים, לשעבר ראש מנהל התכנון, רצ"ב כנספח 3.

- רענן דינור, לשעבר מנכ"ל משרד ראש הממשלה, ומנכ"ל עיריית ירושלים, עת שאורי שטרית כיהן כמהנדס העיר, רצ"ב כנספח 4.

- משה ספדיה, אדריכל, לשעבר מעסיקו של אורי שטרית, רצ"ב כנספח 5.

- פרופ' שלמה מור-יוסף, מנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה, לשעבר מנהל בית החולים הדסה בירושלים, רצ"ב כנספח 6.

- דניאל בן סימון, ח"כ לשעבר, עיתונאי וסופר, רצ"ב כנספח 7.

- עו"ד עמי גנגר, לשעבר יו"ר חקרן הבינלאומית לחינוך מייסודו של אדמונד טפרא ז"ל, רצ"ב כנספח 8.

- איתן מאיר, לשעבר מנכ"ל עיריית ירושלים, עת שאורי שטרית כיהן כמהנדס העיר, רצ"ב כנספח 9.

- עמוס אונגר, לשעבר מנכ"ל משרד הבינוי והשיכון, רצ"ב כנספח 10.

- אברהם כץ-עוז, יו"ר המועצה לישראל יפה, לשעבר ח"כ ושר החקלאות, רצ"ב כנספח 11.

- עדה כרמי-מלמד, אדריכלית, כלת פרס ישראל, רצ"ב כנספח 12.

- אורי עמדי, לשעבר ראש המינהל חקלילתי "לב העיר" בירושלים עת שאורי שטרית כיהן כמהנדס העיר, רצ"ב כנספח 13.

- די"ר ברכה זיסר, מנהלת המאגר הלאומי למח עצם, עזר מציון, רצ"ב כנספח 14.

- אמיר קולקר, עופר קולקר, ורנדי אפשטיין, אדריכלים, רצ"ב כנספח 15.

- שמעון פרנס, מנחה ושדרן רדיו, תושב הר אדר ושכנו של אורי שטרית, רצ"ב כנספח 16.

- אלוף (מיל') דורון רובין, מפקד גדוד 202 של אורי שטרית במלחמת יום הכיפורים, לשעבר ראש מחלקת ההדרכה במטכ"ל, רצ"ב כנספח 17.

- חוה שטרית, אשתו לשעבר של אורי שטרית, רצ"ב כנספח 18.

- מור מראד, בתו של אורי שטרית, רצ"ב כנספח 19.

- מרדכי (מורדוך) דרויש, לשעבר מנהל מחלקת שפ"ע בעיריית ירושלים, רצ"ב כנספח 20.

- שלומית אלנתן, בת זוגתו של אורי שטרית, רצ"ב כנספח 21.

רצ"ב בכרד נפרד:

- טופס נלווה לבקשת חנינה רצ"ב כנספח א'.
 - העתק ייפוי כוח רצ"ב כנספח ב'.
 - צילום תעודת הזהות של מר אורי שטרית רצ"ב כנספח ג'.
 - כתב האישום המתוקן רצ"ב כנספח ד'.
 - הכרעת הדין של בית המשפט המחוזי רצ"ב כנספח ה'.
 - גזר הדין של בית המשפט המחוזי רצ"ב כנספח ו'.
 - פסק הדין של בית המשפט העליון רצ"ב כנספח ז'.
 - החלטת בית המשפט העליון בדבר ריצוי העונש רצ"ב כנספח ח'.
- בבקשה זו פונה מר שטרית אל כבוד נשיא המדינה על-מנת שיפעל מתוך שיקולי חסד ויקל בעונש הכבד שהוטל עליו. יצויין כי אין בבקשה זו ערעור על קביעות בתי המשפט הנכבדים שדנו בתיק זה, ואינה באה להמעיט מחומרת המעשים. בקשה זו מטרתה להפנות זרקור לעבר נסיבות שיש בהן כדי להצדיק הקלה בעונשו של אורי שטרית משיקולי חסד ורחמים, ואלה הן:
1. הצטיינותו של אורי שטרית כנער, סטודנט ובוגר.
 2. תרומתו המיוחדת של מר שטרית למדינת ישראל בשירותו הצבאי.
 3. נסיבות הרשעתו והעונש שהוטל על מר שטרית מצביעים על כך שמשיקול חסד ראוי לקצר את עונשו.
 4. פועלו וראוי להערכה של אורי שטרית כמהנדס עיריית ירושלים.
 5. תרומתו המיוחדת של מר שטרית לחברה הישראלית ולסביבתו.
 6. לקיחת אחריות על-ידי מר שטרית.

1. הצטיינותו של אורי שטרית כנער, סטודנט ובוגר

אורי שטרית נולד בשנת 1952, במרקש שבמרוקו. בשנת 1956, בהיותו בן 3 וחצי, עלתה המשפחה בת 12 הנפשות לישראל, והתיישבה בגרעין עולים במושב דבורה, ליד עפולה. אורי הוא השישי מבין תשעה אחים ואחיות, בן למשפחת עולים, שידעה קשיים רבים בהגיעה לארץ בשנותיה הראשונות של המדינה. אף על פי כן, ובניגוד לכל הסיכויים, הצליח אורי להגיע להישגים מקצועיים יוצאי דופן. בזכות ההתמדה ועבודתו הכשה, אישיותו הכובשת וכישרונו הרב, הגשים אורי את מה שרוב בני דורו - בני הדור השני לעולים ממרוקו - יכולים היו רק לחלום עליו.

בגיל 13, נבחר אורי במסגרת פרויקט חינוכי מיוחד, ללמוד יחד עם ילדים מתוננים מכל רחבי הארץ בבית הספר "בויאר" בירושלים, בפרויקט שמטרתו להקנות לאותם ילדים חינוך תיכוני הולם, שלא היה מצוי באזור מגוריהם בפריפריה. אורי, שהיה הצעיר ביותר מבני ובנות המחזור, למד ושהה בפנימיית בית הספר עד גיל 17. לאחר סיום התיכון, התגייס שטרית לצה"ל, כפי שיפורט בחלק הבא.

לאחר השירות הצבאי, החל אורי ללמוד ארכיטקטורה ותכנון ערים בטכניון, וסיים את לימודי התואר הראשון בהצטיינות. לאור הישגיו הבולטים בלימודים, קיבל מלגה לתואר שני באוניברסיטת הארוורד במסצ'וסטס, ארה"ב, ואף אותו סיים אורי בהצטיינות, למרות קשיי החסתגלות והשפה.

לאחר לימודיו בהארוורד, נענה להצעתו של האדריכל הנודע משה ספדיה, והחל לעבוד במשרד האדריכלים שבבעלותו בבוסטון במשך כשנתיים. לאחר מכן, אורי חזר ארצה ועבד למעלה מ-11 שנה בסניף משרדו של ספדיה בירושלים, בו הפך לשותף ולמנהל המשרד. אומר משה ספדיה:

"אני מכיר את אורי שטרית מזה 39 שנה. בשנת 1979, בעת שכיהנתי בראש המחלקה לעיצוב אורבני בבית הספר לאדריכלות של אוניברסיטת הרווארד, פנה אלי הפילנתרופ סטיבן שלום בנוגע "לסטודנט צעיר ומבריק לאדריכלות ממוצא ספרדי" שראוי להעניק לו הזדמנות להשלים את לימודיו בהרווארד. בזכות המלגה שקיבל, אורי, שהתבלט כבר בלימודיו בטכניון, התקבל להרווארד וסיים בהצטיינות את התואר השני באדריכלות ועיצוב עירוני. אורי הצטיין לא רק בלימודיו אלא גם ביחסי האנוש שלו ואישיותו הכובשת.

למרות הרקע המשפחתי שלו, משפחת עולים דלת אמצעים ממרוקו, אורי הצליח לרכוש השכלה מקצועית מעולה וידע מעמיק בתחומי המדע והתרבות. הוא זכה להערכת עמיתיו, הן כמהנדס עיר והן כאדריכל עמית".

האדריכל משה ספדיה, מתוך מכתבו מיום 12.9.2017 (נספח 5 לבקשה זו).

בין הפרויקטים עליהם היה אמון אורי, בארץ ובחור"ל, כאשר עבד אצל ספדיה, ניתן למנות את פרויקט הגלריה הלאומית של קנדה באוטווה, תוכנית המתאר של העיר מודיעין, ובירושלים – מוזיאון יד לילד ביד ושם ופרויקט יד ושם המחדש, תכנון קמפוס ה-Hebrew Union College, ותכנון מתחם ממילא.

"אורי הוא אחד מבעלי המקצוע החרוצים והמסורים שהכרתי במהלך 50 שנות עבודתי. יש בו שילוב נדיר של כשרון ויכולת ביצוע שלא נתקלים בהם לעיתים קרובות בתחום האדריכלות"

האדריכל משה ספדיה, מתוך מכתבו מיום 12.9.2017 (נספח 5 לבקשה זו).

בשנת 1993, פנה אורי לדרך עצמאית, ופתח משרד אדריכלים בעיר יפו, "אורי שטרית אדריכלים בע"מ". משרדו צמח והתפתח, ומנה בשיאו לקראת שנת 2000 כ-40 עובדים. המשרד עסק בפרויקטים אדריכליים מורכבים ורחבי היקף, כאשר רוב לקוחות המשרד היו גופים ממשלתיים וציבוריים, כמו רשויות מקומיות, מנהל מקרקעי ישראל ומשרד הבינוי והשיכון.

אורי הוא איש משפחה חיוס, בן שישים וחמש חצי, אב לשלושה וסב לשניים. בעוד כחמישה חודשים צפויה להיוולד נכדתו הראשונה.

2. תרומתו המיוחדת של מר שטרית למדינת ישראל בשירותו הצבאי

בצד הצלחתו האישית, גם תרומתו למדינה מרשימה, החל משירותו הצבאי, פועלו כאדריכל שיזם וניהל פרויקטים ששינו את פניה של המדינה לטובה, וכלה בתפקידו כמהנדס העיר ירושלים.

לאחר לימודיו התיכוניים, התנדב אורי לשרת בחטיבת הצנחנים בה שירת כלוחם וכמפקד. לאחר שעבר קורס מ"כים, נשלח לקורס קצינים, וחזר לשרת בגדוד 202 של החטיבה. זמן קצר לאחר מכן, התמנה לסגן מפקד פלוגה תחת פיקודו של דורון אלמוג, לימים אלוף פיקוד הדרום.

"המדינה הזאת כנראה לא הייתה קמה ולא הייתה מתפתחת אם לא הייתה כאן חבורה של אנשים שיש בהם נחישות, מסירות נפש ומוכנות לתת את חייהם גם למען אחרים. אורי שטרית הוא שייך לאותה חבורה שאלתרמן קרא לה "מגש הכסף", אנחנו דור יום כיפור, חזור לשלחם ובלם את המצרים בסיני ושילם מחירים כבדים מאוד".

אלוף (מיל') דורון אלמוג, מתוך עדות אופי בביהמ"ש מיום 28.4.2014

כך מעיד מפקדו של אורי ואחיו לנשק, האלוף (מיל') דורון אלמוג, שזכה להכיר אותו ברגעים הקשים ביותר, ברגעי המבחן בהם עמדו חייהם בסכנה, ואורי פעל במסירות אין קץ ובאומץ. הנחישות וההקרבה, הן אלו שליוו את אורי בדרכו, כפי שמשתקף מתחנות חייו השונות ופועלו.

בפיקודו של אלמוג, השתתף אורי בפשיטה נועזת על מטרות מחבלים במרחק 180 ק"מ בעומק לבנון, במבצע משותף של כוחות צנחנים ושייטת 13 שכונה בשם הקוד "ברדס 54-55". מטרת המבצע הייתה לחסל מחבלים ואנשי טרור שהיו מעורבים בתכנון וביצוע טווח הספורטאים הישראלים באולימפיאדת מינכן ב-1972. אורי לחם בגבורה, תוך סיכון חייו, כשהוא פורץ בראש הכוח הלוחם בעורף האויב.

"ראיתי את אורי במבחן האש. ראיתי אותו פועל באומץ ובחירוף נפש [...] בקרב פנים אל פנים, מחדר לחדר, חכם שלנו הרג 18 מחבלים. אורי גילה תושייה ואומץ לב במהלך הקרב, כשדלק אישית אחרי אחד המחבלים שהתערב בתוך שורת לוחמים שלנו שנפרסה לאורך הקיר החיצוני של אחד המבנים, וירה בו מטווח קצר"

אלוף (מיל') דורון אלמוג, על מבצע "ברדס 54-55", מתוך מכתבו מיום 1.10.2017 (נספח 2 לבקשה זו).

מספר חודשים לפני מלחמת יום הכיפורים, מונה אורי לתפקיד קצין המבצעים של גדוד 202, שהיה תחת פיקודו של דורון רובין, לימים אלוף בצה"ל וראש אגף ההדרכה במטכ"ל. בזמן מלחמת יום הכיפורים, לחם בגזרת סיני בקרבות הבלימה להדיפת הכוחות המצריים, ומאוחר יותר בקרבות שהיוו תפנית במלחמה לקראת הניצחון על הצבא המצרי, גם בצד המערבי של תעלת סואץ.

"יש לנו בימי הלחימה האלו רגעים שכולנו חושבים שלא נראה לא את הבוקר של מחרת, אלא את הדקות שיבואו עוד מעט, שאנחנו מעטים מול רבים. בעיקר ב-14 לאוקטובר, שתי חטיבות טנקים מצריות, יותר מ-200 טנקים, עולים על קומץ צנחנים, טנקים ספורים, מעט אמצעי נ"ט, והקרוב הזה נגמר בניצחון מוחץ. בעצם זו התפנית של מלחמת יום כיפור, שחטיבה שלמה מוגפת לאחור, ועוד כ-30-40 טנקים עולים באש, המצרים מסתובבים לאחור ובורחים. זה היה קרב גבורה. אורי הוא מאלו ששותפים לאותו ניצחון ענק של מלחמת יום כיפור."

אלוף (מיל') דורון אלמוג, מתוך עדות אופי בביהמ"ש מיום 28.4.2014

וכן חברו לנשק של אורי שטרית, מר איתן לוי, סיפר על שרותו של אורי במלחמת יום הכיפורים:

"את אורי הכרתי במלחמת יום הכיפורים, אני הייתי למעשה סג"מ צעיר במלחמה, קצין טנקים, הפלוגה שלי נשחקה ביומיים הראשונים למלחמה, וקיבלנו משימה חדשה בהתארגנות להיות בגזרה הדרומית של התעלה, מ"פ הפלוגה שמע בקשר שהולכים לכבוש את המזח והוא החליט להציל את המזח, ובאחת ההתקפות הוא הכניס אותנו לתוך מארב רציני ונפצע ואני לקחתי פיקוד על הכוח וחילצתי אותו אחורה והייתי מפקד הכוח. היינו שמונה טנקים, מול כל הארמיה השלישית, וזה היה ב-11 לחודש. ב-11 לחודש הגיע גדוד 202 לגזרה עם המג"ד דורון רובין וחמשכנו לפעול יחד. אורי היה, עד כמה שזכור לי, קמב"צ הגדוד בהליכי שחרור והוא חזר למלחמה מיוזמתו, הצטרף לכוח וקיבל תפקיד מהמג"ד לשבת אצלי על סל הצריח ולשמור שאני לא אפגע מטילים. ב-14 לחודש פרצו המצרים בגזרה שלנו ואנחנו היינו צריכים לעצור את ההתקפה הזאת, זו הייתה התקפה בשלושה צירים אורי ישב בכל הקרב אצלי על סל הצריח והיה יועץ שלי ועזר לי בצורה בלתי רגילה להתגבר על הבעיה. ובאמת לקראת הצהריים הצלחנו לנטרל את ההתקפה הזאת שהייתה התקפה קשה מאוד, היינו רצים עם המצרים, היות והכרנו טוב את השטח, היינו רצים איתם ותוקעים אותם באגף. אתה זוכר אורי? ובעצם ככה נפרדנו ב-18 לחודש, שאנחנו עברנו לגדה השנייה."

מתוך פרוטוקול הדיון בבית המשפט המחוזי מיום 28.4.2014 עמ' 9295.

לכך נוסף את דבריו של אלוף (מיל') דורון רובין:

"אורי היה פקודי בגדוד צנחנים 202 במלחמת יום הכיפורים הקשה והטראומטית לכולנו. שמש קצין מבצעים בגדוד עליו פקדתי.

לאורך כל ימי הלחימה בסיני אורי הווה עבורי משענת וסיוע מקצועי ואנושי. תפקד באומץ לב בקור רוח והקרין בקולו שקט ורוגע גם ברגעים קשים ודרמטיים".

אלוף (מיל') דורון רובין, מתוך מכתבו מיום 10.11.17 (נספח 17 לבקשה זו).

לאחר המלחמה נשלח אורי לקורס מפקדי פלוגות, ולאחר שחרורו מצה"ל שירת חודשים רבים במילואים בסיני בפקוד על פלוגות מילואים, ומאוחר יותר מונה לסגן מפקד גדוד המילואים אותו חקים – גדוד עורב 806, גדוד נ"ט. אורי שירת במילואים, בשירות קרבי בחתנדבות, עד גיל 48. בגיל 60 אף התנדב לשרת בפקוד העורף במחוז ירושלים, כדי לתת את נורמותו מהידע והניסיון שלו בפקוד על חיילים והניסיון ההנדסי שרכש בחייו המקצועיים הענפים.

3. נסיבות הרשעתו והעונש שהוטל על מר שטרית מצביעות על כך שמשיקולי חסד ראוי לקצר את עונשו

א. ייזום ותכנון פרויקט הולילנד החל בטרם נכנס מר שטרית לתפקיד מהנדס העיר

בחודש נובמבר 2000 מונה אורי שטרית לתפקיד מהנדס עיריית ירושלים, וכיהן בו עד חודש פברואר 2006. שמו של שטרית עלה בעבר בהקשר זה, עוד בימיו של טדי קולק כראש עיריית ירושלים אשר הציע לו לכהן בתפקיד, אך שטרית סרב להצעה. משחוצע לו התפקיד בשנית בחלוף השנים, וכאשר חש כי צבר מספיק ניסיון כדי למלאו בהצלחה, נענה שטרית להצעתו של ראש העיר דאז, אהוד אולמרט, ובסוף שנת 2000 החל לשמש כמהנדס העיר.

פרויקט הולילנד היה נתון מראשיתו לתכנון ועיצוב על ידי גורמים רבים, והיווה פרויקט דגל אדריכלי והנדסי של אנשי המקצוע המובילים בישראל. אורי שטרית לא נמנה על אותם בעלי מקצוע שליוו את הפרויקט בשלבו ההתחלתי. על תכנון המבנים היו אמונים האדריכל רם כרמי ז"ל, חתן פרס ישראל ואחראי על מיזמים בולטים וחשובים רבים בארץ, והאדריכל הירושלמי ארתור ספקטור. אלו גויסו על ידי יזמי הפרויקט, ועד המדינה בתיק – שמואל זכנר, כנציגיהם, לתכנן את הפרויקט הייחודי.

"האדריכל שהגה את הפרויקט השנוי במחלוקת הוא רם כרמי, מחשובי האדריכלים במדינה, האחראי גם לתחנה המרכזית בתל-אביב, בית המשפט העליון, תיאטרון הבימה החדש וחלק מנתב"ג 2000".¹

חני גולדשטיין, מתוך "אדריכל הולילנד, רם כרמי: פנומן או מגלומן?", 9.4.2010.

הבחירה בכרמי לביצוע התכנון האדריכלי לא הייתה מקרית. מעבר לאמון המקצועי בו, בהיותו אחד מגדולי האדריכלים בישראל, ברור היה ליזמי הפרויקט שתכנונו על ידי כרמי יקל מאוד את הליך אישורו בפני הועדות השונות, ויזרז את יציאתו אל הפועל. כך, בנוסף, קיוו יזמי הפרויקט למזער את הסיכון מפני ביקורת ציבורית על התוכנית והמבנים, ולסכל ניסיונות של גורמים חיצוניים לפרויקט להתערב בו ולעכב את התקדמותו, בין אם מקרב גורמים בירושלים, הועדות המחוזיות או תארגונים.

"ש. אמרת 'רם כרמי אין ספק שגם הוא תרם לקידום התוכנית בגלל מעמדו המקצועי'. למה הכוונה?"

ת. אני חושב שמעטים האדריכלים בארץ שהיו מעבירים את התוכנית אם זה לא היה רם כרמי, רם כרמי יש לו מעמד מקצועי, חתן פרס ישראל. לא סתם שמואל [דכנר, תח"מ] לקח את רם כרמי, זו הבחירה של שמואל וספקטור-אמישר הוא צירף אותם כי הם לא אוהבים אדריכלים מתל אביב, אז הוא לקח אותו כירושלמי. הוא לקח את רם כרמי בשביל הפרויקט הגרנדיוזי, רם כרמי הוא לקח אותו ואמרתי שקשה לעבוד איתו, אבל הוא לקח אותו בשביל להעביר תוכנית שעוד לא ידענו מה היא תהיה, זה מעמד שאתה פחות מתווכח איתו, גם אני כמנהל פרויקט וגם רשויות, זה המעמד המקצועי שהתייחסתי אליו.

ש. כלומר גם מעמדו המקצועי הרם של רם כרמי עזר בקידום הפרויקט?

ת. גם ויותר נדגיש את זה, בלי רם כרמי לא הייתה עוברת התוכנית עם אדריכל אחר, שמואל סייע בקלות של התעברה".

יואב סרנה, מנהל פרויקט הולילנד, מתוך עדותו בבית המשפט מיום 21.4.2013.

חזות הפרויקט ואופיו הם פרי חזונו של יזמי הולילנד, כפי שבאו לידי ביטוי בתכנון המונומנטלי והשנוי במחלוקת של רם כרמי. כפי שהעיד מנהל הפרויקט על האופן שבו כל המעורבים קיבלו את סמכותו המקצועית של כרמי, גם שותפו לעבודת התכנון, האדריכל ארתור ספקטור, לא היה בעל סמכות לשנות

¹ חני גולדשטיין, "אדריכל הולילנד, רם כרמי: פנומן או מגלומן?", מדור כלכלה, Ynet – ידיעות אחרונות, 9.4.2010, <http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-3873156,00.html>

או להוסיף על התוכניות, והוא נשכר בידי היוזמים על מנת להעביר את הפרויקט את האישורים הנדרשים, בהיותו אדריכל ירושלמי ותיק ומוכר.

”ש. מדוע פנו אליך? אתה מתאר סיטואציה שבה כרמי הציג תוכנית הרבה יותר גדולה משלך.

ת. יכול להיות שהיה צורך לאדריכל ירושלמי, ואני בנאיביות שלי חשבתי שאני באמת יכול להשתתף ואנחנו נעשה תוכנית [...]”

ש. ואז מה קרה בהמשך?

ת. הרגשתי מהר מאוד שאני לא משפיע הרבה, מפני שתוכנית הניחול שלו הייתה בתל אביב, של משרד כרמי [...] אני פניתי למנהל הפרויקט יואב סרגה וביקשתי שישחררו אותנו מהפרויקט. הוא אמר לי שלא ישחררו אותך מפני שיש לך חוזה לגמור לפחות את התב”ע.”

מתוך עדותו של האדריכל ארתור ספקטור בבית המשפט מיום 19.3.2013.

ענת נכנס שטרית לתפקידו, תוכנית פרויקט הולילנד, לרבות מגדלי המגורים ושינוי ייעוד והקרקע, כבר אושרה. התוכניות השונות לבניית הפרויקט הוגשו לוועדות העירוניות וחמחוזיות כבר מתחילת שנות ה-90. תב”ע ג’, אולי התוכנית המשמעותית ביותר, שהשפיעה יותר מכל על חזות הבניינים, הובאה בפני הוועדה המקומית לתכנון ובניה כבר בחודש ינואר 1995, חמש שנים לפני כניסתו של שטרית לתפקיד מהנדס העיר. תדיונים מול הוועדה המחוזית נערכו במשך כשלוש שנים, ולבסוף אושרה התוכנית בשנת 1999. כאמור, שטרית נכנס לתפקידו כמהנדס העירייה בנובמבר 2000.

”בתמצית, תב”ע ג’ היא התכנית שבמסגרתה אושר שינוי הייעוד של הקרקעות במתחם הולילנד; הוגדלו זכויות הבנייה לפרויקט; וניתן אישור לבנייה לגובה. בשנים 1995-1999 חלל והושלם הטיפול בתכנית זו. אישור תב”ע ג’ היה קריטי לקידום פרויקט הולילנד.”

מתוך פסק דינו של בית המשפט העליון בע”פ 5669/14, פס’ 74 לפסק דינו של כב’ השופט ע’ פוגלמן
29.12.2015

”גרסה ראשונה של התוכנית - הכוללת את המבנים המדורגים בני 11 הקומות המכתרים את הגבעה וחולשים על ירושלים - אושרה להפקדה בשנת 1996, ופורסמה למתן תוקף בשנת 1999 - הרבה לפני שאורי שיטרית מונה לתפקיד מהנדס העיר. השינוי של התוכנית, שאושר להפקדה ב-2004, שינה את ייעוד השטחים למלונאות שהומיעו בתוכנית המקורית, לייעוד למגורים. גם שינוי זה, שכלל את המגדלים ואת הגדלת שטחי הבנייה, אושר סופית על ידי הוועדה המחוזית ונבדק על ידי אנשי המקצוע של לשכת התכנון במשרד הפנים, שאיש לא הטיל דופי בהתנהלותם.”

פרופ' איילה רונאל, הפקולטה לארכיטקטורה באוניברסיטת תל-אביב, "הולילנד : הכיעור התחיל לפני אולמרט". 9.5.2014.²

על כן, שטרית לא היה מעורב בתהליכי התכנון והאישור בשלבים המוקדמים של הפרויקט. הוא קיבל את אישורם של מגדלי הולילנד בקו הרקיע של ירושלים כעובדה, כמיזם שהחל הרבה בטרם נכנס לתפקיד מהנדס העיר, ואושר על ידי גורמים בכירים ורמים ממנו. שטרית היה מחויב להמשכיותו על מנת לא להפוך את היוצרות. אורי שטרית לקח על עצמו את התפקיד בתקופה הקשה ביותר שידעת ירושלים מזה עשרות שנים, תקופת האינתיפאדה השנייה, במטרה לחטיב עם העיר, מתוך דאגה לעתידה ולהמשך התפתחותה.

ב. שטרית המשיך לעבוד בעבודה פרטית במקביל למילוי תפקידו כמהנדס העיר בידיעת הגורמים המוסמכים בעירייה, וביתר שאת לאחר מותו של אחיו

אורי שטרית הגיע לתפקיד מהנדס העיר מהמגזר הפרטי, והעובדה שבבעלותו משרד אדריכלים הייתה ידועה היטב לכל הגורמים שהיו מעורבים במינויו לתפקיד. עוד היה ידוע היטב לכל מי שהייתה לו נגיעה להליכי המינוי, ששטרית ביקש טרם כניסתו לתפקיד, כי יותר לו להמשיך ולעבוד על פרויקטים פרטיים של משרדו במקביל לכהונתו כמהנדס העיר.

לאור בקשתו האמורה, נכללו בחוזה העסקה של שטרית בעיריית י-ס הוראות שאפשרו לו לעסוק, בתנאים מגבילים, בעבודה פרטית במשרדו. כאשר החל למלא את תפקידו כמהנדס העיר, את משרדו ביפו השאיר אורי בידי הנאמנות של אחיו, סמי, שהיה שותף במשרד ועסק בפן הניהולי, היה אחראי לכספים, דאג לכוח האדם ועוד. האמון שרכש לו אורי היה מוחלט, והוא סמך עליו שישמור על יציבות המשרד בזמן שהוא מכהן בתפקידו בעירייה, כאשר רוב זמנו ומרצו היה מושקע בתפקיד זה.

"לאחי קוראים סמי שריג. כדי להבהיר לכבודו את מערכת היחסים בינינו, קודם כל סמי היה האדם הכי קרוב אלי (העד בוכה)... אני מצטער. סמי היה האדם הכי קרוב אלי, למרות שאני הייתי מבוגר ממנו בשנה וחצי-שנתיים, התנהגנו כמו תאומים..."

אורי מספר על אחיו, מתוך עדותו בבית המשפט מיום 8.9.2013.

בחודש יולי 2002, עברה על אורי טרגדיה אישית קשה כאשר אחיו סמי שריג שם קץ לחייו. סמי הותיר אחריו חובות כספיים גדולים, שהאחריות לחלקם נפלה על כתפיו של אורי, שכלל לא ידע על קיומם. אורי היה ערב אישי לחלק ניכר מהחובות, והוא עמד לאבד את משרדו, מפעל חייו.

² איילה רונאל, "הולילנד : הכיעור התחיל לפני אולמרט". הארץ, 9.5.2014.
<https://www.haaretz.co.il/opinions/premium-1.2315932>

"לצערי, אזפקדה את שטרית טרגדיה, שאחיו נפטר, לפתע זה לא היה אותו שטרית... הברק הזה בעיניים בכה".

עוריאל לוי, לשעבר מנכ"ל חרשות לפיתוח ירושלים, בעדותו בבית המשפט מיום 28.4.2014.

על עומק המצוקה אליה נקלע שטרית אין מחלוקת. על עוצמת התגובה הרגשית שלו בעקבות בשורת האויב שקיבל על מות אחיו, העיד ראש העיר דאז, אהוד אולמרט:

"ברגע הזה שבו אורי נכנס אלי למשרד, רץ בחיטטריה, פתח את הדלת ונפל על השולחן שלי ופרץ בבכי מר, זה היה אחד מהרגעים שנצרכו בזיכרון שלי בכל התקופה שהייתי ראש העיר, אני לא חבנתי, לא ידעתי, הוא פשוט בכה בכי תמרורים, ואיכשהו בסוף קצת הרגעתי אותו, שאלתי אותו מה קרה, הוא אמר לי אח שלי התאבד, לקח זמן, ישבנו שעה ארוכה, זה היה רגע קשה מאוד ורגע עצוב מאוד... זה היה אירוע טראומתי ביותר ואחרי זה התברר שנותרו, בגלל כל מיני סיבות שאני לא רוצה להיכנס, חובות של מיליוני שקלים שאורי לא היה מודע להם ושעבשיו הוא היה צריך להתמודד איתם והוא היה בחלם, לא ידע מה לעשות".

מתוך עדותו של אהוד אולמרט בבית המשפט מיום 29.9.2013.

בנסיבות הקשות שנוצרו, ולאחר שהבין את חומרת מצבו, הגיע שטרית למסקנה כי לא נותרה לו ברירה אלא לעזוב את עבודתו בעירייה ולחזור לעבודה שוטפת במשרדו הפרטי. שטרית סבר כי אם לא יעשה זאת, משרדו יתמוטט כליל וחוא עצמו יכרע תחת נטל החובות. על רקע זה, ולאחר שקם מימי השבעה על אחיו, שוחח שטרית עם ראש העיר דאז אהוד אולמרט והבהיר לו כי יצטרך לעזוב את תפקידו בעירייה.

"הוא [שטרית, הח"מ] בא לדבר איתי, אמר לי לא תהיה לי ברירה, אני אצטרך לעזוב את העירייה, זה היה... שהוא כבר היה שנתיים מהנדס העיר, הוא היה בעיצומה של חכנת תוכנית האב, שזה היה דבר בעל משמעות היסטורית מבחינתו, הוא היה איש מצוין, וחץ מזה איש במצוקה, המחשבה שלי הייתה איך עוזרים לאיש הזה".

מתוך עדותו של אהוד אולמרט בבית המשפט מיום 29.9.2013.

ראש העיר אולמרט סבר ששטרית ממלא את תפקידו על הצד הטוב ביותר, ובנוסף, באותה נקודת זמן, היתה העבודה על תוכנית המתאר החדשה לירושלים בעיצומה, בניהולו וניצוחו של שטרית. על רקע זה, הוצעה לאורי האפשרות להישאר בעבודתו בעירייה, ולחידור ממנה יום בשבוע על חשבון ימי החופשה שלו, כך שהוא יוכל לנצל יום זה לצורכי עבודה במשרדו. אולמרט העיד, ונדמה כי אין חולק על כך, כי אפשרות זו הוצעה לשטרית על דעתו של מנכ"ל העירייה דאז, רענן דינור, ובעצה אחת עם יועמ"ש

העירייה, עו"ד יוסי חבילי³. גם שטרית העיד כי הוא שוחח על העניין מפורשות עם רען דינור⁴, וכי הנושא הובא גם לדיעתו של איתן מאיר, אז ראש המנהל הפיזי בעירייה והממונה המנהלי הישיר שלו⁵.

כך גם כותב רען דינור, מנכ"ל העירייה דאז, על הסוגיה:

"לאחר הטרדיה שפקדה את משפחתו והקשיים אליהם נקלע משרדו שהתייתם, ביקש אורי לשחררו ממחויבויותיו לעיר ירושלים ולחזור לעשות לביתו. הנחלת העירייה וכני בכלל, הפצרו בו שיבחן כל אפשרות אחרת ובלבד שלא ייטוש את המהפכה התכנונית אותה חספיק אורי להנהיג ולהוביל בשנה וחצי שקדמו לאסון – "מסמך מדיניות וקווי מתאר לתוכנית אב בירושלים" (שלא היו כמותם מאז המנדט הבריטי)".

רען דינור, לשעבר מנכ"ל עיריית ירושלים ומנכ"ל משרד רח"מ, מתוך מכתבו מיום 14.11.17 (נספח 4 לבקשה זו).

לבסוף, קיבל אורי את ההסדר שהוצע לו, והוא המשיך בעבודתו בעירייה, תוך שהוא נעדר במשך יום אחד בשבוע לשם עבודה במשרדו הפרטי. תוך מאמצים כבירים הצליח שטרית לתמרן בין עבודתו בירושלים לבין המשרד הפרטי בתל אביב, כאשר הוא עובד מסביב לשעון, בניסיון לחלץ את משרדו ואת עצמו מהחובות שהשאיר לו אחיו, במסגרת הזמן שניתן לו בהסדר עם העירייה, ובמקביל לתפקידו המחייב כמהנדס העיר ירושלים.

תיאור זה של ההסדר של שטרית עם עיריית ירושלים אינו מובא על-ידי הח"מ ולא על-ידי מר שטרית על-מנת להצדיק את חקשרים של שטרית עם דכנר, ולא את קבלת התשלומים מדכנר, אלא רק על מנת להניח בפני כבוד הנשיא את הנסיבות שעמדו ברקע למעשים.

ג. דכנר נכנס לחייו של אורי שטרית עת היה שרוי באבל ומשבר וניצל זאת, תוך ניצול צינו

כאמור לעיל, עולמו של שטרית חרב עליו, ושינה אותו לבלי הכר, כך העידו חבריו ושותפיו לעבודה ולעשייתו. לאחר מותו של סמי, פקד את שטרית משבר כבד, ממנו התקשה להתאושש במשך תקופה ארוכה. אך הוא לא ידע שמחאבל הכבד על אחיו תחל גם מפלתו שלו. על כך כתב מנכ"ל לשעבר של עיריית ירושלים איתן מאיר:

"ליוויתי את אורי גם בתקופה של משבר אישי וכלכלי אליו נקלע עם מות אחיו שניהל את משרד האדריכלות אותו הקים אורי וממנו התנתק לעת מינויו כמהנדס העירייה. עבור אורי הייתה זו תקופה קשה מנשוא, כאמור אישית וכלכלית ויחד עם זאת מאום מיכולתו

³ פרוטוקול מיום 29.9.2013, עמ' 7441, ש' 2-1 – אולמרט, ח.ר.
⁴ פרוטוקול מיום 8.9.2013, עמ' 7154, ש' 8-4 – שטרית, ח.ר.
⁵ פרוטוקול מיום 8.9.2013, עמ' 7152, ש' 23-24 – שטרית, ח.ר.

המקצועית ומיצירתיותו לא נפגע בתפקידו כמהנדס העיר ירושלים ועל כך מגיעה לו מלוא ההערכה".

איתן מאיר, לשעבר מנכ"ל עיריית ירושלים, מתוך מכתבו מיום 23.10.2017 (נספח 9 לבקשה זו).

בעיצומה של סערת חרגשות ששרתה על שטרית, בסוף שנת 2002, הגיע למשרדו בעיריית ירושלים שמואל דכנר, איש עסקים ונציג יזמי פרויקט הולילנד, שלימים ישמש כעד המדינה בתיק ויעיד על מערבותם של דמויות בכירות רבות בפרויקט הולילנד.

דכנר העיד כי הבין ששטרית נמצא במצב נפשי קשה וניצל את מצוקתו ואת העובדה שהיה שרוי בחובות כבדים. דכנר ביקש לסייע לשטרית מבחינה כלכלית, ובתמורה קיווה לקנות את שיתוף הפעולה שלו בכל הקשור לקידום פרויקט הולילנד. על מצב זה נאמר בפסק הדין של בית המשפט העליון:

"דכנר ידע לזהות את חולשתם של האנשים מולם התנהל – ושאת חסדיהם או את חסדי מקורגיהם ביקש – וידע לנצל לטובתו. משאיתר דכנר את נקודות התורפה באנשים עימם בא במגע, את מצוקותיהם האישיות, השתמש בכך באופן שקול ואינטרסנטי לקידום ענייניו או הפרויקטים בהם היה מעורב. כך היה, למשל, בעניין אורי שטרית, שכיהן בתקופה חילונית במהנדס העיר ירושלים

[...]

לאחר שאחיו נפטר בנסיבות טרגיות ועסקו של שטרית נקלע לקשיים כלכליים חמורים, היה שטרית מצוי במצוקה ממשית ואף שקל לעזוב את עבודתו בעירייה. אך במקום שבו שטרית ראה קללה, ראה דכנר ברכה. הבעיה של שטרית נתפסה בעיני דכנר כמיתרון. במילותיו של דכנר עצמו: "אני מודה ומתוודה שכלפי הלל לא הסתכלתי על הצד האנושי, אמרתי לצ'רני שנפתח לנו חלון הזדמנויות. ושם נוכל לעזור למר שטרית, אני מניח שנוכל לקבל את מבוקשו".

על עד המדינה והקשר שלו לשטרית, מתוך ע"פ 5270/14 אולמרט נ' מדינת ישראל, פסק 12 לפסק דינו של כב' השופט נ' חנדל.

כאשר הסכים אורי שטרית לקבל את הצעתו של דכנר לשמש לו יועץ בנוגע לפרויקטים שהציג לו דכנר מחוץ לירושלים, טעה טעות חמורה, ובכך הוא מודה. שטרית פעל כפי שפעל לא כדי להתעשר או מתוך בצע כסף, אלא מתוך חולשה שנבעה ממצוקתו כאשר ראה שמפעל חייו - משרד האדריכלים שלו - הולך ונעלם. אנו מציינים זאת לא כהגנה או תירוץ אלא כדי לנסות להסביר מה עבר עליו באותה תקופה כאשר התפתח ונפל, כשפעל מתוך מצוקה, מתוך קללתו הגדולה, כלשון בית המשפט, אשר דכנר ראה בה את ברכתו.

ד. שטרית לא פעל להטיב עם יזמי פרויקט הולילנד אשר הורשעו במתן שוחד

בכתב האישום שהוגש נגדו, הואשם שטרית בכך שיזמי פרויקט הולילנד תגמלו אותו, באמצעות עד המדינה שמואל דכנר, וכתמורה, השיב שטרית ליזמים כגמולם למען קידום התכניות שהגישו (סעיף 32 לכתב האישום המתוקן). בהקשר זה, כתב האישום פירט פעולות שננקטו על-ידי שטרית במילוי תפקידו בטיפול בפרויקט הולילנד (סעיף 196 לכתב האישום המתוקן) ונטען כי פעולות אלה בוצעו על-ידי שטרית עקב ובגלל טובות הנאה אשר ניתנו לו על-ידי היזמים.

חרף האשמה חמורה זו, שטרית מעולם לא פעל כדי להטיב עם היזמים. מתחילת כהונתו כמנהל העיר ועד שסיים את תפקידו, פעל שטרית בנאמנות מלאה לאינטרסים של העירייה ושל הציבור בירושלים. שטרית לא סטה מחובותיו המקצועיות או הציבוריות בעבודתו בכלל, ולא בקשר לתוכנית הולילנד בפרט. ראה למשל מכתבה של גב' בינת שורץ-מילנר מתכנתת מחוז ירושלים במשרד הפנים עת אורי שטרית היה מנהל עיריית ירושלים:

"חלק גדול של המלצותי המקצועיות של אורי, כמנהל העיר ירושלים, היו מגיעות לדיון והחלטות בלשכת התכנון המחוזית בראשה עמדתי ובעדה המחוזית לתכנון ובנייה, בה שימשהי מ"מ יו"ר. אעיד ויעדו חברי הועדה מחוזית ועובדי לשכת התכנון המחוזית כי בכל תקופת כהונתו כמנהל העיר, היה אורי מונע אך ורק משיקולים מקצועיים פרקטיים. מעולם לא עירב שיקולים זרים במעשיו והחלטותיו המקצועיות ולא השיא פנים לאדם."

בינת שורץ-מילנר, לשעבר מתכנתת מחוז ירושלים במנהל התכנון במשרד הפנים, מתוך מכתבה מיום 4.10.2017 (נספח 3 לבקשה זו)

עם זאת, בשל ריבוי הנאשמים, פרסומה של הפרשה, ואופן ניהול המשפט נוצר בציבור רושם מוטעה כי מר שטרית פעל לטובת היזמים ובניגוד לאינטרס הציבורי, כאשר לא רק שהדבר לא הוכח, אלא שבית המשפט המחוזי הנכבד מנע ממנו להביא ראיות לסתור טענה זו בכתב האישום.

מה עלה בגורל ההאשמה החמורה כנגד שטרית, לפיה פעל לכאורה למען היזמים?

לקראת ניהול הליך ההוכחות בפני בית המשפט המחוזי, התכוננו שטרית ועורכי דינו להוכיח כי שטרית פעל באופן תקין ומקצועי בטיפולו בפרויקט הולילנד, וכי הרעיון שלא היה נוקט בפעולות בהן נקט לולא תשלומי היזמים, הוא לא נכון ובלתי מבוסס. אך להפתעת הסנגורים, הודיע כב' השופט רוזן כבר בפתח ימי ההוכחות כי הוא לא יתיר הבאת ראיות בשאלה האם שטרית או שאר הנאשמים עובדי הציבור פעלו בפועל למען היזמים ואם לאו. על אף ששטרית הואשם בכך שפעל במילוי תפקידו בעירייה להקל עם יזמי הפרויקט, החליט כב' השופט רוזן לנחל את ההוכחות אך ורק בשאלה האם עובדי הציבור קיבלו טובת הנאה בידעם כי נותניה רצו להשפיע על שיקול דעתם. בכך טישטש כבוד השופט הבדל חשוב בין שני סוגים של קבלת שוחד על-ידי עובד ציבור: האחד, עובד ציבור המקבל טובות הנאה מאדם פרטי, אך אינו

פועל למען אותו האדם; השני, חמור יותר מטבעו, הוא עובד ציבור המקבל טובת הנאה מאדם פרטי, וגם פועל למען האינטרסים הפרטיים של אותו האדם במילוי תפקידיו הציבוריים.

ההאשמה התמורה ביותר כנגד שטרית היא שפעל להקל עם היזמים בתמורה לתשלומים שקיבל. האשמה זו התפרסמה ברבים עת חוגש כתב האישום. החלטת כב' השופט רוזן לא לשמוע ראיות בשאלה אם שטרית נתן תמורה ליזמים היתה יוצאת דופן, שכן אין זה מקובל ששופט מונע הבאת ראיות בסוגיה עובדתית שבה מואשם נאשם. בכך אסר בית המשפט על שטרית להוכיח פוזיטיבית כי הוא אינו שייך לסוג השני של אנשי הציבור, אסר עליו להוכיח כי לא פעל למען היזמים, וכי החלטותיו בנוגע לפרויקט הולילנד לא הושפעו מקבלת טובות הנאה מהיזמים.

החלטה זו של בית המשפט התבססה על שיקולי יעילות, שהרי הבאת בראיות וקיום דיון משפטי בשאלה אם עובדי הציבור נתנו טובות הנאה ליזמים בתיק עם 16 נאשמים היה דורש חשקעה של משאבים רבים. בנסיבות אלה, הגיע בית המשפט למסקנה שייאלץ לא לעסוק בסוגייה זו, למרות שכתב האישום כבר חוגש והטענה ששטרית הקל עם היזמים כבר פורסמה ברבים. החלטה זו של בית המשפט פגעה ביכולתו של שטרית להתגונן כראוי מפני שללא קביעה ברורה של בית המשפט כי לא סטה מן השורה במילוי תפקידו, ההאשמה שבכתב האישום עודנה מרחפת כענן שחור על פעולותיו של שטרית כמהנדס בעיריית ירושלים, כמו גם על שמו הטוב בעתיד.

כב' השופט רוזן בפסק הדין המרשיע של שטרית לא כתב ששטרית לא הקל עם היזמים אלא כתב כי "לא הוכח בבית המשפט הנזק שנגרם לציבור ומידת סטייתו של נאשם 7 מן השורה במהלך ביצוע תפקידיו הציבוריים, בגין כספי השוחד שקיבל לידיו".

ה. ואולם – גזר הדין של בית המשפט המחוזי נראה כמתבסס על ההנחה, שלא הוכחה, לפיה

שטרית אכן פעל למען היזמים

בפסק הדין של בית המשפט המחוזי ניכרה ההנחה שעוברת כחוט השני כי שטרית נתן ליזמים טובות הנאה. כב' השופט רוזן כתב על שטרית:

"נאשם 7 נטל מאות אלפי ש"ח שהוזרמו לכיסו למען פעילותו לטובת היזמים, שביקשו לקדם

ענייניהם בפרויקט ובכך סייע לנחותם ועושרם".

פס' 71 - 74 לגזר הדין של כב' השופט ד' רוזן מיום 13.5.2014.

לעניין הקשר של שטרית עם עד המדינה, כתב השופט רוזן:

"לנאשם 7 היה ברור כי עד המדינה מעביר לו עבודות על-מנת לעזור לו, ובתמורה יסייע נאשם 7 לעד המדינה בפרויקטים אותם חינו מנהל ואו יחס".

פסי' 196. להכרעת הדין של כב' השופט רוזן מיום 31.3.2014.

ובמקום אחר בפסק הדין, כתב:

"נאשם 7 מצידו, במערכת היחסים שנתפתחה, סייע ועזר, בתמורה, לידידו, עד המדינה, בפרויקט הולילנד ...

בין השניים שררו יחסי עבודה של "תן וקח". משסיים נאשם 7 את תפקידו כמהנדס העיר ירושלים בשנת 2006 לא נותר ממערכת יחסים זו ולא כלום".

פסי' 224. להכרעת הדין של כב' השופט רוזן מיום 31.3.2014.

אף שבית המשפט המחוזי קבע כי אין לגזור את דינו של שטרית כאילו הוכח "הנזק שנגרם לציבור ומידת סטייתו של נאשם 7 מן השורה במהלך ביצוע תפקידו הציבוריים", מן האמרות שצוטטו לעיל ניתן לראות כי בגזירת דינו של שטרית לחומרה הניח השופט הנכבד כי שטרית אכן הקל עם היזמים, למרות שמסקנה זו שגויה, זאת כאשר מלכתחילה לא נתן לשטרית הזדמנות להתגונן מפני האשמה זו.

ו. בית המשפט העליון קובע כי עונשו של שטרית נגזר בבית המשפט המחוזי תוך התחשבות בכך שלא נתן תמורה ליזמים וכי ההנחה היא שלא פעל בסטייה מתשורה

בפסק הדין בערעור, בית המשפט העליון מבהיר כי עונשו של שטרית נגזר בהתחשב בכך שלא הוכח כי שטרית נתן תמורה ליזמים ומדגיש את ההבדל החשוב בין שני סוגי עובדי הציבור. אומר בית המשפט:

"אין חולק על כך שלקיימת שוחד על ידי עובד ציבור, גם מבלי שהדבר ישפיע על מילוי תפקידו, פוגעת באמון הבסיסי אשר רוחש הציבור למשרתיו. אלא שמקום שבו עובד הציבור חטה אוזן ולב לטובת משחדו וסטה מן השורה במילוי תפקידו, נפגע הציבור פעמיים: הפגיעה האחת, שעליה כבר עמדנו, היא הפגיעה בתקינות המינהל ובאמנות ההתנהגות הראויות לעובד הציבור; הפגיעה השנייה טמונה בכך שבמצב דברים זה ההחלטות שקיבל עובד הציבור אינן עולות בחכרת בקנה אחד עם אינטרס הציבור, שהרי בנסיבות מעין אלו ההנחה היא כי עובד הציבור זנה את נאמנותו לשולחיו ופעל לטובת קידום האינטרסים של משחדינו. זוהי פגיעה נוספת על הפגיעה בערך המוגן של אמון הציבור; זוהי פגיעה באינטרס הציבור שהתקבלנה החלטות הוגנות וראויות אצל עובד ציבור הרואה את טובת הציבור נגד עיניו. פגיעה נוספת זו

מצדיקה – במקרים המתאימים – החמרה בעונשו של עובד ציבור שנטל מתת לכיסו ובתמורה סטה מן השורה במילוי תפקידו [ההדגשות הוספו, הח"מ].

פס' 108 לפס' דינו של כב' השופט ע' פוגלמן.

וכך ממשיך בית המשפט העליון בהתייחסותו להחלטת בית המשפט המחוזי שלא לאפשר הבאת ראיות לעניין זה:

"כאמור, בית המשפט המחוזי הגביל מראש את האפשרות להציג ראיות לעניין זה, ולפיכך אין לפנינו קביעה שלפיה שטרית סטה מן השורה במילוי תפקידו. העדרה של קביעה זו פועל לטובתו של שטרית, במובן זה שהנחת המוצא לגזירת עונשו צריכה להיות כי הוא לא פעל בניגוד לאינטרס הציבורי במובן השני שעליו עמדנו, כלומר: כי לא עשה דבר מה תוך סטייה מן השורה במילוי תפקידו" [ההדגשה הוספה, הח"מ].

בהמשך פסק דינו של בית המשפט העליון בעניינו של שטרית, קבע השופט פוגלמן כי נראה שהיעדר חקביעה בעניין סטייתו מן השורה של שטרית אכן נלקחה בחשבון על-ידי בית המשפט המחוזי בבואו לגזור את עונשו.

"לכף הקולה דומה שבית המשפט (המחוזי, הח"מ) התחשב בכך שלא הוכח בבית המשפט כי נגרם נזק לציבור בשל קבלת השוחד או כי שטרית סטה מן השורה במהלך ביצוע תפקידו".

פס' 101 לפס' דינו של כב' השופט ע' פוגלמן.

במילים אלה אישר בית המשפט העליון את גזר הדין של בית המשפט המחוזי, אך הוסיף אמירה חד משמעית כי ההנחה היא כי מר שטרית לא עשה דבר תוך סטייה מהשורה. אף על פי כן, אנו טוענים כי נוכח דחיית הערעור, דינו של מר שטרית עוות בכך שלא ניתן לו להתגונן ולחזקת כי שיקוליו כמהנדס העיר היו תמיד ענייניים, והתבססו על שיקולים של טובת הציבור ותו לו.

ז. על שטרית מתנוסס את קלוז לפיו גמל ליזמים במילוי תפקידו כמהנדס העירייה

מר שטרית הואשם, ביחד עם 15 נוספים, לרבות ראש ממשלה לשעבר, בעבירות סביב הוצאתו לפועל של פרויקט הולילנד, פרויקט מוכר לכל בירושלים. לאחר הרשעתו בעבירות שוחד ולאור גזר הדין של בית המשפט המחוזי, הרושם בציבור הוא כי מר שטרית נענש בחומרה רבה כיוון שפעל להקל על היוזמים בפרויקט. קביעת בית המשפט העליון כי עונשו של שטרית נגזר תוך התחשבות בכך שלא נתן תמורה ליזמים לא תיקנה רושם זה.

הציבור חשוף לשלושה דברים; ראשית, המדינה תאשימה את שטרית במתן טובות הנאה ליזמים; שנית, פסק הדין המרשיע של בית המשפט המחוזי מניח שההאשמה ששטרית הקל עם היוזמים היא נכונה

ומטיל עונש מאסר ממושך; ושלישית, הערעור של שטרית נדחה. בעת מתן פסק הדין בערעור, **ועקב דחיית הערעור של שטרית**, קביעת בית המשפט העליון כי גזר הדין ניתן מבלי להניח כי שטרית נתן תמורה ליזמים, היא קביעה משפטית-טכנית, אשר אינה מובנת לציבור ולכן אינה משפיעה על התודעה הציבורית, ואף לא שינתה את ההנחה הרווחת בציבור ששטרית הקל עם היזמים.

הרעיון ששטרית פעל כדי לקדם את האינטרסים של היזמים על חשבון הציבור נותר שריר וקיים בעיני הציבור, מצב שנוצר עקב ההחלטה היוצאת דופן של כב' השופט רוזן שלא להתיר הבאת ראיות בשאלת זו, ותוך שהוא מחמיר בעונשו של שטרית וקובע בפסק דינו, כמצויין לעיל, ששטרית "סייע ועזר בתמורה..."... תוך "יחסי עבודה של תו וקח!"

אנו מבקשים למקד ביתר שאת מדוע העוול שנגרם לשטרית בכך שהציבור ממשיך לחשוב ששטרית נתן טובות הנאשה ליזמים רלבנטית לבקשתנו זו.

הסנקציה רעיונית במשפט הפלילי מבוססת על שני מרכיבים שונים. מרכיב אחד הוא העונש הקונקרטי המוטל על נאשם בגזר דינו – מאסר, קנס וכיוצא באלה. מרכיב אחר של הסנקציה הפלילית הוא הקלון המוטל על המורשע בעיני הציבור, הנגזר מחומרת העבירה והמעשים בהם הנאשם מורשע. הקלון שמוטל של אדם שהורשע בעבירה אמור להיות מידתי ותלוי בחומרת העבירה בה הורשע ובנסיבותיה.

"הקלון הוא פגם מוסרי המעיד על בעלי שאין הוא ראוי לבוא בקהל ישרים..." 'קלון' זה צריך אמנם **שיהא דבק באדם בגלל חטאו, גם לאחר המעשה והעונש** [ההדגשות הוספו, הח"מ].

כב' השופט חיים כהן, מתוך בג"ץ 436/66 בן אהרון נ' ראש המועצה המקומית פרדסיה.

כתוצאה מהאופן שבו תיק זה התנהל בבית המשפט, כמוסבר לעיל, על שטרית הוטל קלון כעובד ציבור שפעל במילוי תפקידו למען יזמים פרטיים בעלי אינטרסים המנוגדים לאינטרסים של הציבור. הוטל עליו קלון כמי שביצע "פגיעה כפולה" בציבור, כפי שכינה זו כבוד השופט פוגלמן. הקלון בגין העבירות בהן הורשע שטרית צריך היה לבטא את העובדות המונחות בבסיס העבירות והמעשים בהם הורשע, קרי יש לראות בו כמי שלא פעל להטיב עם היזמים ולא להטיל עליו קלון במידה המתאימה לסוג של עבירת שוחד שלא ביצע.

הקלון אותו נושא שטרית אף מקבל יתר חומרה ומשמעות בהיות העונש חקונקרטי שהושת עליו חמור במידה משמעותית מכל שאר הנאשמים בפרשה. כאשר בית המשפט הותיר את השאלה של הסטייה מן השורה ללא מענה, ומשגזר בית המשפט את דינו של שטרית באופן חמור יותר מכל שאר הנאשמים, הרי שמכך הציבור מבין ששטרית פעל על מנת להטיב עם היזמים, ובאופן זה פגע באינטרסים של העירייה ושל הציבור.

עבור שטרית, כמי שהיה מבכירי האדריכלים בישראל וכמי שעמל רבות כדי לשפר את פני ירושלים, אין דבר יותר כואב מאשר הקביעה שפעל להטיב עם אינטרסים פרטיים על חשבון נאמנותו המקצועית

והציבורית לתפקידו. אם בית המשפט היה מאפשר הבאת ראיות אודות תפקודו של שטרית כמהנדס העיר בכלל, ותפקודו בכל הקשור בפרויקט הולילנד בפרט, כי אז היה בידו להראות לבית המשפט ולציבור כולו שהגם שיחסינו עם דכנר היו פסולים, הוא מעולם לא פעל למען היזמים על חשבון הציבור.

מרכיב הקלון צריך לשקף את העובדה כי שטרית "לא עשה דבר מה תוך סטייה מן חשורה במלוי תפקידו", כלשון בית המשפט העליון. בניגוד לעקרון האמור, המגלם את עיקרון החלימה שהיום הוא הלב של דיני העונשין, לפיו הסנקציה צריכה להיות מוטלת בהתאם לחומרת העבירה בה הורשע אדם, הרי שהסנקציה שהוטלה על שטרית בתקופת המאסר הארוכה בחיבת הקלון החברתי, היא חמורה ובלתי מידתית לעבירה בה הורשע.

ח. קיים חוסר סימטריה בין עונשו של אורי שטרית לבין עונשו של אורי לופוליאנסקי

באותו פסק הדין, הורשעו 7 נאשמים בגין עבירות שוחד (מבלי להתייחס לשתי חברות שהורשעו אף הן). על הנאשמים, בין אם בקבלת שוחד ובין אם במתן שוחד, נגזרו עונשי מאסר בפועל שונים, כפי שניתן לראות בטבלה הבאה:

נאשם/חולילנד בעבירות השוחד	חודשי מאסר בפועל שגזר בית הדין	חודשי מאסר בפועל שגזר בית הדין	חודשי מאסר בפועל שגזר בית הדין	עונש שגזר בית הדין
אורי שטרית	84	0	84	3. מילין
אורי לופוליאנסקי	72	72	72	2.5 מיליון
אהוד אולמרט	72	54	18	60,000
מאיר רבין	60	12	48	1.395 מיליון
הלל צ'רני	42	16	26	1.650 מיליון
אביגדור קלנר	36	12	24	642,215
אליעזר שמחיוף	42	24	18	95,000

בעת הגשת בקשה זו לכבוד הנשיא, כל הנאשמים, למעט אורי שטרית ומאיר רבין, כבר ריצו את עונשם ושחררו מבית הסוהר. בהתאם לגזרי הדין, תהיה רשאית ועדת השחרורים לשחרר את שטרית בחודש אוקטובר שנת 2020, בעוד כ-3 שנים.

עונשו של הנאשם מאיר רבין קוצר בשנה אחת על ידי כבודו ל-4 שנות מאסר בפועל. אם ועדת השחרורים תקבל את בקשתו לניכוי שליש, ישוחרר רבין בעוד פחות משנה.

עונשו בפועל של שטרית הוא החמור מבין כל נאשמי פרשת הולילנד בפער גדול. במסגרת בקשה זו, נבקש להתייחס לחוסר הסימטריה בפער בין עונשו של שטרית לבין עונשו של מר אורי לופוליאנסקי.

אורי לופוליאנסקי כיהן במשך שנים רבות במועצת העיר ירושלים, החל משנת 1989. לופוליאנסקי שימש כיו"ר ועדת התכנון והבנייה העירונית, כסגן לראש העיר אהוד אולמרט בשנים 2003-1993, ולבסוף כיהן כראש עיריית ירושלים. את פרויקט הולילנד ליווה לופוליאנסקי עוד מראשיתו, בשנת 1994, עת היה ראש הוועדה העירונית לתכנון ולבנייה וסגן ראש העיר. במקביל פועלו בעיר ירושלים, חקים לופוליאנסקי את ארגון הצדקה "יד שרה" אשר על פועלו בהקמת הארגון ובמסגרתו הוענק לו פרס ישראל. לימים יקבע על ידי בית המשפט בפרשת הולילנד כי לופוליאנסקי קיבל למען הארגון שוחד בסך של 2.5 מיליון שקלים, בשל זיקתו לפרויקט הולילנד.

בית המשפט המחוזי הטיל על לופוליאנסקי 6 שנות מאסר בפועל, בגין 7 עבירות של קבלת שוחד שביצע. בפסק הדין בערער לבית המשפט העליון, בהתייחסותו לשיקולים לחומרה לגבי נסיבות ביצוע העבירה, קבע כב' השופט פוגלמן כי לופוליאנסקי היה "גדול המשוחדים" בפרשת הולילנד, הן לאור תפקידיו הרמים בעיריית ירושלים, והן בגלל היקף השוחד, קרי – 2.5 מיליון שקלים. כמו-כן, קבע כב' השופט פוגלמן כי השוחד התקבל על-ידי לופוליאנסקי "בצורה שיטתית", במהלך שבע שנים, וכי לופוליאנסקי היה היחיד מבין הנאשמים שכהן בתפקיד בעירייה בעת שפרויקט הולילנד אושר להקמה בוועדות המקומית והמחוזית לתכנון ובנייה. ואלה היו דברים של השופט פוגלמן:

"לופוליאנסקי היה היחיד מבין שורת עובדי הציבור שקיבלו שוחד בפרשה זו שניהן בתפקידים ציבוריים רמים ובכירים משך כל התקופה שבה טופל פרויקט הולילנד בעירייה: סגן ראש העיר, יושב ראש ועדת המשנה המקומית והמחוזית בתיק התכנון וכמו כן ראש העיר ויושב ראש הוועדה המקומית. על רקע הסמכויות הרחבות שהופקדו בידיו, ברי כי העובדה שלופוליאנסקי חטא לתפקידו ונטל שוחד גרמה לנוק קשה ביותר לאמון הציבור (סעיף 40ט(א)(4) לחוק העונשין). לכן יש לחסוף את היקף הפתח, אף היא נסיבה לחומרה (בסך הכל התקבלו ביד שרה למעלה משני מיליון ש"ח). לופוליאנסקי היה "גדול המשוחדים" בפרשת הולילנד, ומכאן שחלקו היחסי בפרשה זו – ניכר (ראו סעיף 40ט(א)(2) לחוק העונשין). עוד יש להביא בחשבון כי מעשיו נמשכו על פני תקופה של 7 שנים, שבמחלכך נטל – שוב ושוב, בצורה שיטתית – שוחד, על דרך קבלת תרומות ליד שרה ולישיבת בנו. שיטתיות זו עומדת גם היא בעוכריו, ויש לראות בה משום נסיבה מחמירה לעניין מתחם העונש ההולם" (ההדגשות הוספו, הח"מ).

פס' 187 לפס' דינו של כב' השופט ע' פוגלמן בעניינו של שטרית לופוליאנסקי.

כאמור, בית המשפט המחוזי גזר על לופוליאנסקי 6 שנות מאסר בפועל, ואילו בבית המשפט העליון רכיב המאסר בפועל מאחורי סורג ובריה חתבטל כליל, ונגזרו עליו 6 חודשי עבודות שירות בלבד.

הכיבד קרה שלופוליאנסקי לא ריצה מאסר כלל ואילו על שטרית הוטלו לרצות 7 שנות מאסר בפועל? בית המשפט העליון הפחית את עונשו של לופוליאנסקי מ-6 שנות מאסר ל-6 חודשי עבודות שירות בשני שלבים.

ראשית, בית המשפט העליון קבע כי בית המשפט המחוזי שגה בקובעו את מתחם עונשו של לופליאנסקי כ-5 עד 7 שנות מאסר בפועל. בית המשפט העליון קבע כי מתחם העונש הראוי במקרהו של לופליאנסקי הוא של 2 עד 5 שנות מאסר בפועל. בעשותו כן, בית המשפט העליון הונמקד בכך שכספי השוחד שקיבל לופליאנסקי הועברו לארגון "יד שרה" ולישיבה שנוהלה על ידי בנו, אך לא לכיסו הפרטי שלו. לאחר קביעת מתחם ענישה שבין 2 ל-5 שנות מאסר, בקביעת עונשו של לופליאנסקי בתוך מתחם הענישה, התחשב בית המשפט העליון בנסיבותיו אישיות של הנאשם – גילו, מספר ילדיו ונכדיו, ותורמתו הרבה לחברה שזכתה לחוקרה רבת. על בסיס מתחם העונש החדש, ועל סמך הנתונים אישיים, קבע בית המשפט העליון שראוי להעמיד את עונשו של לופליאנסקי על הצד הנמוך של מתחם הענישה, דהיינו – על שנתיים מאסר בפועל. כלומר, לפי קביעת בית המשפט העליון, אם לא הייתה מוענקת ללופליאנסקי הקלה מיוחדת בשל מחלתו בשלב השני בהפחתת עונשו, עונשו של לופליאנסקי היה אמור לעמוד על שנתיים מאסר בפועל. זאת, כזכור, לאחר שבית המשפט המחוזי הטיל על לופליאנסקי 6 שנות מאסר בפועל.

שנית, ולאחר ההפחתה המצויינית לעיל, בית המשפט העליון הפחית את עונשו של לופליאנסקי בשל מצבו הרפואי הקשה. בעשותו כן, יצר בית המשפט העליון חריג חדש במסגרת כללי הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה, לפיו יוכל בית המשפט לחרוג ממתחם הענישה משיקולי צדק. בית המשפט העליון יישם זאת במקרה דנן, וקבע את עונשו של לופליאנסקי ל-6 חודשי עבודות שירות, באומרו:

"הקדמנו מסקנה לניתוח באומרו כי לא מצאנו להשית על לופליאנסקי, נוכח מצבו הרפואי הקשה, עונש מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח. למסקנה זו הגענו לאחר שעמדנו מן הצד האחד על חומרת העבירות שבהן חורשע לופליאנסקי, על נסיבות ביצוען ועל הנסיבות הקשורות בלופליאנסקי עצמו – שיקולים שתומכים, חרף הזכויות הרבות שצבר לופליאנסקי בהקמת יד שרה שהייתה למפעל חייו, בהשתתפות עונש מאסר בפועל; ומן הצד השני על נסיבות המקרה המיוחדות של לופליאנסקי – שבעניינו ניתנה חוות דעת מקצועית ומנומקת שלפיה שהייתו במאסר תביא להרעת מצבו הרפואי ולקיצור תוחלת חייו. באיזון בין אלה לבין אלה, לאחר שנתנו דעתנו גם לכך שחרף חומרת המעשים שבהם חורשע לופליאנסקי לא נשקפת ממנו סכנת לשלום הציבור – ראינו להקל את עונשו מעבר למתחם הענישה שנקבע ולקבוע כי יחא עליו לשאת בעונש של 6 חודשי מאסר שירות בדרך של עבודות שירות".

פס' 224 לפס' דינו של כב' חשופט ע' פוגלמן בעניינו של שטרית לופליאנסקי.

כאמור, שטרית חורשע בארבעה מקרים של לקיחת שוחד, בהלבנת הון ורישום כוזב במסמכי תאגיד. בית המשפט העליון הטיל עליו 7 שנות מאסר לריצוי בפועל, 850,000 ש"ח קנס ו-500,000 ש"ח חילוט. נדגיש כי הרשעתו של שטרית בהלבנת הון וברישום כוזב במסמכי תאגיד מקורן באותם כספים שקיבל מדכנר, לגביהם קבעו בתי המשפט כי מדובר בשוחד. כלומר, הגם שמדובר בעבירות שונות, הן התקיימו בשל

אותה מסכת עובדתית שכללה את קבלת הכספים על ידי שטרית מאת דכנר, ואשר סביבה נסובו האישומים השונים בהם הואשם וחורשע שטרית.

בסיכומו של דבר, מבחינת בית המשפט העליון, התבדלים בין לופוליאנסקי לבין שטרית נמצאו בעובדה ששטרית קיבל לידיו את הכספים שהועברו מדכנר, והורשע בנוסף גם בעבירה של הלבנת הון, ואילו לופוליאנסקי לא קיבל את הכספים לידיו ולא הורשע בהלבנת הון. בעיני בית המשפט העליון, הבדלים אלה הצדיקו את הקביעה כי עונשו של לופוליאנסקי, במנותק משאלת ה"חריגה מטעמי צדק", יעמוד על שנתיים מאסר בפועל, וכי על שטרית יגזרו 7 שנות מאסר בפועל. כך יצר בית המשפט העליון פער של 5 שנים בין עונש המאסר של לופוליאנסקי ולבין עונש המאסר של שטרית, לפני הפחתת עונשו של לופוליאנסקי לעבודות שירות בשל מצבו הרפואי. פער זה נקבע למרות קביעתו של בית המשפט לפיה לופוליאנסקי היה "גדול המשוחדים" בפרשת הולילנד, נשא בתפקידים רמים יותר מאשר שטרית, כיהן בעמדות מפתח בפוליטיקה הירושלמית לכל אורך חייו של פרויקט הולילנד, ולקח את סכום השוחד הגדול ביותר מבין נאשמי הפרשה. ההפחתה המשמעותית שביצע בית המשפט העליון לאור מצבו הבריאותי של לופוליאנסקי אף מחזקת את העדר האחידות בענישה, כאשר לופוליאנסקי הלכה למעשה לא נשלח למאסר בפועל כאשר הורשע בעבירות תמורות של קבלת שוחד.

4. פועלו הראוי להערכה של אורי שטרית כמהנדס עיריית ירושלים

בכניסתו לתפקיד מהנדס העיר, ביקש אורי שטרית מראש העיר לקדם תוכנית מתאר חדשה לירושלים, לאחר שהתוכנית הקיימת לא עודכנה מאז שנות ה-50, ולמעשה הייתה לא רלוונטית כלל. ביחד עם צוות בניהולו, הצליח שטרית להשלים ולהציג את תוכנית מתאר מקומית 2000 ירושלים בזמן שיא של כ-4 שנים בלבד. "יהו בעצם המפעל החשוב ביותר שעשיתי בחיי", מספר שטרית. התוכנית הסדירה לראשונה נושאים כמו בנייה לגובה, איכות הסביבה, התייחסות לשטחים פתוחים ובנייה במזרח העיר. שטרית סיים את תפקידו בעירייה בטרם הוגשה התוכנית לקבלת אישור סופי, אך בפועל מוסדות התכנון והבנייה, כמו גם עיריית ירושלים, פועלים על פי תוכנית זו, ורואים בה כמתווה למדיניות התכנון והבנייה בירושלים עד היום.

במקביל, כאשר החל למלא את תפקידו, פעל שטרית באופן נמרץ לקדם פרויקטים שונים בעיר, וביניהם תכנון ועיצוב קו תרבות הקלה, שיפוץ רחוב יפו בירושלים, בניית גשר המיתרים בכניסה לעיר, וכן פרויקטים שונים של הרחבת שכונות קיימות והתחדשות עירונית, כמו גם אכיפה נגד בנייה בלתי חוקית.

מר רענן דינור, מי ששירת בעבר כמונכ"ל עיריית ירושלים ומנכ"ל משרד ראש הממשלה כתב על אורי:

"אורי שכנע את הנחלת העירייה, דרג נבחר ודרג מקצועי גם יחד, שהיכולת להבטיח להבטיח את תפקודה האורבני, המטרופוליני ואפילו המדיני של ירושלים מותנה בחשיבה תכנונית כוללת של מרחב התכנון ירושלים תוך שימור ערכיה התרבותיים של העיר לדורותיה. כאן

חמקום לציין שמי שלא שמע את אורי מציג את מחויבות הדור העכשווי לאלפי שנות חיים, יצירה ותרבות בירושלים, לא שמע צניעות אינטלקטואלית מימיו.

למרות שאורי הגיע אלינו, בין השאר כמצטיין הארווארד וכאדריכל רב מוניטין, מעולם לא התנשא על חבריו לעבודה והיה חבר צוות קולגיאלי ושתפני. אורי התאפיין לצד היותו "ראש גדול" גם ביכולת לראות פרטים, בעיקר אנושיים, של מי מהכפופים הרבים אליו שנדרשה התערבות מנהל כדי לזקוף ראשם. אורי מעולם לא שכח מהכן צמח ואת תלאות הדרך הארוכה עד שהגיע לתפקיד הנכסף.

אורי, עד לסיום כהונתו כמהנדס העיר, נתן את כל מאדו, כישוריו ויכולותיו לקידום העשייה התכנונית בירושלים. הוא לא הקל על עצמו במאומה גם לאחר האסון שפקד אותו והישגיו המקצועיים הרבים יעידו על כך".

רענן דינור, לשעבר מנכ"ל עיריית ירושלים ומנכ"ל משרד רה"מ, מכתבו מיום 14.11.17 (נספח 4 לבקשה זו).

עדות חשובה המסכמת את אופן פועלו של אורי שטרית בתפקידו הציבוריים בכלל ובתוכנית חולילנד בפרט ניתנה על-ידי גבי שורץ-מילנר, מי שכהנה במספר משרות ציבוריות בכירות וביניהן, מנחת מינהל התכנון – היחידה הממשלתית האחראית על התכנון הפיסי של ישראל – בין השנים 2011-2016; סמנכ"לית תכנון וביצוע בחברה הממשלתית מע"צ; מתכננת הועדת הארצית לתכנון ובניה של תשתיות לאומיות, ומתכננת מחוז ירושלים.

וכך גבי שורץ-מילנר כתבה על מר שטרית:

"מקרוב וזכרתי את אורי רק במהלך כהונתו כמהנדס העיר ירושלים (משנת 2001). באותה תקופה נשאתי במשרת מתכננת מחוז ירושלים במינהל התכנון משרד הפנים, וממשקי העבודה ביננו היו הדוקים. אז נרקמו ביננו יחסי עבודה מצויינים, למדתי לחכיר את יכולתיו המקצועיות, את תפיסת עולמו רחבת האופקים, את כושר המנהיגות הטבעי שבו, את יכולתו לרתום אנשים לטובת הגשמת מטרות ציבוריות. לצד אלה נחשפו אט-אט גם את אופיו המתחשב והעדין, אהבת האדם שבו ואהבת החיים, טוב הלב, הנדיבות והאצילות. עם השנים התפתחה ביננו חברות שאינה תלויה בדבר. חברות לחיים.

...

תקופת כהונתו של אורי כמהנדס העיר ירושלים הייתה סוערת ומלאה בעשייה. אורי הכניס אווירה של התחדשות, בניה ופיתוח בירושלים, וסחף איתו את המערכות העירוניות, הציבוריות והממשלתיות. בזכות כושר המנהיגות הטבעי והיותו פתוח, קשוב, ענייני, מעשי והחלטי, הצליח אורי להשיג הסכמות רחבות בנושאים שנויים במחלוקת, ולגייס לטובת

פיתוח ירושלים את הפקידות, הפוליטיקאים, הארגונים הציבוריים ואנשי המקצוע מכל גווי הקשת. אורי הוא איש של חזון ומעש, ראשו בשמים ורגליו נטועות עמקו באדמה.

בשנות כהונתו כמהנדס העיר הוא יזם וקידם תכנית מתאר חדשה לירושלים, שתכנית המתאר האחרונה שלנה נערכה בתחילת שנות ה-60. הגה, יזם וקידם פרויקט תשתית עצומים, כמו כביש מס' 16 וכביש הטבעת המערבי, המשנים פני עיר וחלקם מבוצעים כיום. הוא דחף והביא לאישור את פרויקט הרכבת הקלה, גייס את אדריכל העל-קלאטראווה לתכנון וביצוע הגשר התלוי בכניסה לעיר. קידם תכנון של מתחמי ענק למשרדים ומגורים מסחר ותעסוקה בכניסה לעיר, אישר וביצע את פארק עמק הארזים ופארק טובב ירושלים, ואלו הם רק טיפה בים פעולותיו של אורי, הענייניות והמקצועיות לעילא.

באותה ענייניות ומקצועיות, ללא משוא פנים, טיפל אורי בשינוי התכנית של מתחם תולילנד, שינוי שנבחן בלשכת התכנון המחוזית ואושר על ידי הועדה המחוזית, אשר צימצם את סך שיטחי תבנית בפרויקט.

אלמלא נקלע אורי לנסיבות שהובילו אותו להתנהלות שגויה ולהרשעתו, הוא היה ממשיך ותורם לחברה ומשפיע עליה כאיש מקצוע מוביל, כאיש ספר ורוח או אולי כנבחר ציבור, אך... שירת חייו לפתע נקטעה. וצר, צר מאוד כי אורי, המנהיגות והנתינה טבועים בו עמוק, יחד עם תבונה ואצילות, התחשבות בזולת, עדינות ומשיכה לתרבות ולנשגב, הוא איש של אנשים, אוהב אדם ואוהב את החיים, אופטימי ללא תקנה, רחב אופקים, רגיש עד מאוד, מתחשב ועדין. הוא טעה. הוא שילם את המחיר. מגיע לו לחזור אל החיים, אל האנשים שהוא אוהב, אל החברה לה תרם מיכולתיו ומתעצומות נפשו. הוא ראוי למידת החסד. הצדק כבר נעשה ונראה".

בינת שורץ-מילנר, מתכנתת מחוז ירושלים במנהל התכנון במשרד הפנים לשעבר, מתוך מכתבה מיום 4.10.2017 (נספח 3 לבקשה זו)

תימוכין לכך כי תיאורה של גבי שורץ-מילנר אכן משקף דעה רווחת על אורי שטרית נמצאת במכתבו של פרופי שלמה מור יוסף, מנכ"ל רשות האוכלוסין והגירה, מי שהיה מנכ"ל בית החולים הדסה משנת 2001 עד 2011.

"היכרותי עם מר אורי שטרית היא רבת שנים וקשורה בעיקר לפעילותי כמנכ"ל הדסה.

בתקופת כהונתי כמנכ"ל הדסה היה אורי שטרית מהנדס העיר ירושלים.

בתקופה זו תכננו וביצענו מהפכה גדולה בחזות קמפוס עין כרם של הדסה, כאשר במרכזו תכנון מגדל האשפוז החדש על שם דוידסון.

תהליך תכנון משמעותי זה בקמפוס מרכזי בירושלים חייב קשר הדוק ושיתוף פעולה עם כלל מחלקות עיריית ירושלים ובראש ובראשונה עם מהנדס העיר וצוות עובדיו.

...

בתקופה זו הכרתי את אורי גם כאדם וגם כאדריכל מהמעלה הראשונה.

אדם אשר בנה את עצמו בשתי ידיו כאשר כילד עבר ממושב דבורה ללמוד בבית הספר בויאר בירושלים בתוכנית שיועדה לילדים מחוננים מהפריפריה.

...

כמהנדס העיר ירושלים התגלה כבעל תפיסה מגובשת ביחס לכיווני התפתחות העיר ולחשיבות הרבה שייחס גם לפונקציונאליות של המבנים וגם לרמה האסתטית הגבוהה.

בעין כרם ניצבנו בפני אתגר לא פשוט לעמוד בקריטריונים אלו, וזאת מכיוון שמדובר בקמפוס הנמצא בליבו של יער ירושלים, והיה צורך בהתאמות רבות וביצירתיות רבה בכדי לבנות את הקמפוס החדש תוך שימור הישן והשתלבות עם הסביבה.

אורי, לא רק נתן הנחיות והערות, הוא היה שותף פעיל בהצעות לתכנון האדריכלי.

...

נחשפתי לאדם יצירתי ביותר, בעל עקרונות מוצקים, ישר ואמין כאשר סיכום היה סיכום ומילה היתה מילה.

כל שעמד לנגד עיניו היתה טובת הציבור וטובתה של העיר ירושלים.

ואכן בכוחות משותפים לפני סיום תפקידו כמהנדס העיר ירושלים השלמנו את התהליך התכנוני והחלנו בבניין הקמפוס החדש.

היום אי אפשר לדמיין את חדסה ללא מגדל האשפה החדש וחכיותיו של אורי שטרית חקוקות באבני הקמפוס".

פרופ' שלמה מור-יוסף, לשעבר מנהל בית החולים חדסה, מתוך מכתבו לכבוד הנשיא (נספח 6 לבקשה זו)

רבים אחרים מעידים אף הם על תרומתו החשובה של אורי שטרית לירושלים:

מר ארתור ספקטור, אדריכל בירושלים אמר:

"אני חושב שהוא אחד ממהנדסי העיר הטובים שהיו בירושלים, היה לו חזון והוא נלחם עבור זה. כן, הוא מאוד מקצוען, בחחלט".

מתוך עדותו של האדריכל ארתור ספקטור בבית המשפט מיום 19.3.2013.

מר משה ספדיה, האדריכל חנוּדע אצלו עבד אורי כאמור בתחילת דרכו כותב:

"דעתי המקצועית, כמי שבא במגע עם מהנדסי עיר רבים מאוד בירושלים ובערים אחרות בישראל, היא שאורי היה מהנדס העיר הטוב ביותר שהכרתי. הוא מילא תפקיד מרכזי בתכנון ובביצוע של הרכבת הקלה שעשתה מהפכה בעיר; בתכנון חרכבת המהירה לירושלים והתחנה המרכזית שלה; בהכנת תכניות מתאריות ומפורטות רבות בעיר. יתרה מזו, הוא ניווט ביעילות פרויקטים רבים והוביל אותם בשלבי התכנון השונים, תוך שהוא מכפיף את רצונות היוזמים הפרטיים לאינטרסים הציבוריים של העיר, ובאופן כללי תרם לשיפור איכות הפרויקטים המוגשים למחלקת מהנדס העיר. את כל זאת אני אומר למרות המקרה המצער שבינו הוא יושב עתה בכלא..."

אך אירוני הוא שאורי נידון לשבע שנות מאסר בתיק הולילנד, בעוד שלאורך הדרך הוא היה משרת הציבור הנאמן ביותר שהכרתי בתחום. הוא לא חסך זמן או מאמץ כדי למלא את מחויבותו והוא עשה זאת ביעילות רבה. אני סבור שאיש לא יחלוק על כך".

האדריכל משה ספדיה, מתוך מכתבו מיום 12.9.2017 (נספח 5 לבקשה זו).

מר עמוס אונגר, לשעבר מנכ"ל משרד הבינוי והשיכון כתב:

"כמי שמעורב בתכנון ובניה בירושלים במשך 40 שנה וכמי שניהל פרויקטים רבים בעיר הבירה – עקבתי אחרי אורי כאשר התמנה לתפקיד מהנדס העיר. אני מבקש לציין כי רבים מרעיונותיו ופעולותיו כמהנדס העיר, חיזקו את התשתית הפיזית של ירושלים ותרמו לפיתוחה האורבאני של בירת ישראל".

עמוס אונגר, לשעבר מנכ"ל משרד הבינוי והשיכון, מתוך מכתבו מיום 19.9.2017 (נספח 10 לבקשה זו).

מר איתן מאיר, לשעבר מנכ"ל עיריית ירושלים כתב:

"אורי הוא אדם טוב ורגיש. אופיו זה ניכר היטב ובא לידי ביטוי במקצועו כאדריכל ובתרומתו כמהנדס העיר ירושלים – גישתו מקצועית ואנושית ואלו שזורים בעשייתו. בהתאם למדיניות

מועצת העיר ומדיניות הועדה המקומית לתכנון ובניה, פעל אורי כמהנדס העיר ירושלים עם ראייה ורגישות לעבר וביצירות בהסתכלות ארוכת טווח, המתחשבת במכלול מורכבותה של ירושלים בדגש על שימור אל מול צורך בפיתוח".

איתן מאיר, לשעבר מנכ"ל עיריית ירושלים, מתוך מכתבו מיום 23.10.2017 (נספח 9 לבקשה זו).

מר דניאל בן סימון, עיתונאי וסופר:

"ירושלים הייתה חשובה בעינינו יותר מכל דבר אחר בעולם. הוא הוקסם ממנה וכמעט פעל תחת היפנוזה כל אימת שתיאר את דבדיה הייחודיים. הוא השקיע את זמנו בבנייתה כי ראה בכך פיקדון לטובת עתידה של העיר. הוא נהג לומר שכל אתר שהוא מעצב בה מצטרף כחוליה לשרשרת ההיסטורית בת אלפי שנים [...] כשדיבר על ירושלים בפני אורחים, הוא הוסיף אותם פעורי פה. הידע הרחב שלו על העיר הפך אותו למורה דרך מוסמך שלה. הוא הכיר כל פינה שלה וידע מה לעשות כדי לשפר את הופעתה כמו הייתה אישה מטופחת".

מתוך מכתבו של חה"כ לשעבר, העיתונאי והסופר דניאל בן סימון (נספח 7 לבקשה זו).

גב' עדה כרמי-מלמד, אדריכלית, כותבת:

"הוא גילה יוזמה, תבונה וכושר החלטה מקצועי נדיר ביחס לבעיות האורבניות וההיסטוריות של ירושלים והסביבה. הוא התמיד לבדוק ולהדריך את הצוות מסביבו לשמר ולקדש את שלמותם של האתרים ההיסטוריים, את הפונקציות המתבקשות על ידי התושבים והצרכים העתידיים של העיר כישות חיה ונושמת.

מכל מהנדסי הערים שהכרתי, הוא היה המופשר, הנבון, האכפתי והיצירתי מכולם, שירושלים הייתה לו למפעל חיים".

עדה כרמי-מלמד, אדריכלית, כלת פרס ישראל, מתוך מכתבה (נספח 12 לבקשה זו).

לדעת רבים אשר הכירו את פועלו, אורי שטרית היה מהנדס עיר מעולה, אולי הטוב ביותר שידעה העיר ירושלים, תרומתו לפני העיר ולאכזות תחיים בה היא גדולה ולא תסולא בפז.

5. תרומתו של אורי שטרית לחברה הישראלית ולסביבתו

אורי שטרית תרם רבות לא רק לעיריית ירושלים אלא גם לחברה בכלל, בדרכים המיוחדות שלו.

על תרומתו המיוחדת של אורי לחברה, כתב עו"ד עמי גניגר, יו"ר תיא תקשורת בע"מ (אולפני הרצליה):

"הכרתי את אורי בסוף שנות השבעים, עת ששימשתי כיושב ראש חקרן הבינלאומית לחינוך (קרן המלגות הגדולה במדינה מיסודו של מר אדמונד ספרא המנוח) - שבאותם ימים שמשתי כיועצו המשפטי - סברנו שיש לעשות מאמץ עילאי כדי לצמצם ובשאיפה לבטל את הפערים החברתיים בישראל, שנוצרו בין השאר כתוצאה מפערים סוציו-כלכליים בעיקר בין ילידי הארץ והעולים החדשים מעדות המזרח ומתפריפריה".

ובהמשך כותב גניגר:

"עמדה בפנינו משימה קשה, בין היתר כי החלטנו לפעול ולהפעיל מאות רבות של סטודנטים, ללא סיוע ממשלתי והכל, ככל שניתן, ללא הוצאת תקורה. הדרך שבה בחרנו אז, קבעה שלא נסתפק בהישגים חלקיים ושנקפיד לתמוך בסטודנטים שנבחרו מתחילת דרכם האקדמית ועד לקבלת התואר הכי גבוה בו יבחרו. המאמץ הזה חייב אותנו להפעיל את הסטודנטים שנתמכו כמתנדבים בשורה ארוכה של פעילויות ליצור מודעות לפעילותנו, למנף את עבודתם על מנת להימנע מתקורות ולהפעיל אותם בהליך ארוך ומייגע, של תמיכה בסטודנטים צעירים יותר, בעיסוק בפרויקטים חברתיים מצמצמי פערים (כמו פרויקט פרח או מיזם "חדירות הפתוחות") - לא קל היה לעורך דין צעיר ואשכנזי כמו החתום מטה להתמודד עם הצרכים, המאווים, והמצוקות של סביבה חברתית-כלכלית שלא גדלתי בתוכה.

ואז הכרתי את אורי, באחד הכנסים הראשונים בהם באנו להקשיב לסטודנטים לנסות להבין את המצוקות, לייצר פתרונות ראויים שאינם פטרוניים אלא מתוך הסתכלות חברית בגובה העיניים בשיחתנו הראשונה בסמוך לסיום התואר הראשון שלו, שטחתי בפניו את מכלול השאלות שהתעוררו במהלך עבודתי כיושב ראש מתנדב. אורי הקשיב, הפנים וללא היסוס הציע לי את עזרתו ועזרתה של אשתו, בהתמסרות מלאה בשעות ארוכות מכל הלב וללא כל תנאי".

ועוד מוסיף גניגר במכתבו:

"אדוני הנשיא, בעונותיי עסקתי שנים רבות בעריכת דין והקמתי ביחד עם שותפי את משרד עורכי הדין הגדול במדינה. אצל הפרופסור ברוך ברכה כתבתי עבודת גמר שעסקה בהיבטים שונים של סמכות החנינה של הנשיא - סיימתי אותה בהצטיינות ובתחילת דרכי קבלתי בקשות רבות לנסח בקשות חנינה או לתמוך בבקשות שנוסחו ע"י אחרים, תמיד סירבתי, כי

החשש שבקשה שאני חתום עליה תעזור לנאשם לחקטין את עונשו בצורה לא ראויה – לא אוכל לעמוד מאחוריה.

כאן השתנו לראשונה פני הדברים – ההכרות האישית עם אורי, המודעות לתרומתו לחברה, הדוגמא האישית שגרמה לאחרים כמותו לפרוץ את הפער החברתי, העזרה שנתן לזולת, התמיכה שנתן לי בתפקידי ועוד הרבה רגעי גדולה, גרמו לי שלא להסס כלל.

ועוד קראתי את פסקי הדין בענייניו ובעניינם של אחרים בפרשה זו. אין בי החוצפה לחלוק על דעתם של השופטים המלומדים שפסקו בעניין, אבל התקשיתי להבין איך קרה שעונשו של אורי היה כה חמור... ושבשנה הבאה יהיה אורי, הנאשם האחרון בפרשה הזו – שעדיין ירצה את עונשו ולתקופה ארוכה כל כך של שנים נוספות."

מתוך מכתבו של עמי גיניגר, עו"ד, יו"ר תיא תקשורת, מיום 30.10.2017 (נספח 8 לבקשה זו).

מר אברהם כץ עוז, יו"ר המועצה לישראל יפה מוסיף:

"בתקופת פעילותי במועצה לישראל יפה גייס אורי והביא לארץ אחדים מחבריו מגדולי הארכיטקטים בעולם לסמינרים הרצאות ומצגות במסגרת הפעילות של המועצה בתחום התכנון האורבני. ביוזמתו שלו הגיעו גדולי הארכיטקטים בעולם כמו פרנק גרי (בילבאו) או קלטרווה (גשר המיתרים בירושלים) ואחרים שהגיעו לארץ בזכותו, ותרומתו מהניסיון והידע שלהם לפעילויות של תכנון אורבני שנעשו על ידי המועצה והכל שלא על מנת לקבל פרס.

גם לאחר שהורשע ונשפט, אורי ליווה אותי בהערכות התכנוניות של המועצה לישראל יפה לחקמת מרכז ללימודי סביבה עבור 70 אלף חיילי צה"ל במחנה שרון – בעיר הבח"דים בנגב. כבעבר גם זאת עשה בהתנדבות מלאה כדרכו. יחד איתו בחרנו את הארכיטקטית עדה ברמי כמתכננת המבנה בעיר הבח"דים".

מתוך מכתבו של אברהם כץ עוז, יו"ר המועצה לישראל יפה (נספח 11 לבקשה זו).

ד"ר ברכה זיסר, מייסדת ומנהלת מאגר מח העצם המרכזי בישראל ובית ההחלמה "אורנית" לילדים חולי סרטן, כתבה על התמסרותו של אורי לצרכי בעלה, מוטי זיסר ז"ל, ברגעים הקשים ביותר בחייו:

"ברגע שהייתי נותנת לו אור ירוק, הוא היה עולה על חרכב מירושלים, לפעמים גם באמצע יום עבודה, כי הוא ידע שזו שעת חסד, ואולי עוד כמה שעות, מוטי שוב לא ירגיש טוב. הוא היה מתייצב בביתנו או בבית החולים ומתעקש עם כל הקושי, לעיתים עם כיסא גלגלים וחמצן, ליבאת עם מוטי לטיול לבד. למזלו חרע, בהיכנסם לאוטו, מוטי רצה לנסוע לירושלים שהייתה אהובת נפשו, ואורי מצא את עצמו עושה הלוך חזור ירושלים ארבע פעמים ביום. לפעמים הם נסעו לקפה בשוק מחנה יהודה, ועיתים למקומות אחרים בעיר וחזור. הריטואל

הקבוע הזה, חזר פעמים אין ספור בשנים האחרונות בחייו של מוטי והיה עבורו נקודת אור בשגרת המחלה".

מתוך מכתבת של ד"ר ברכה זיסר (אלמנתו של מוטי זיסר ז"ל) מיום 23.10.2017 (נספח 14 לבקשה זו).

6. לקיחת אחריות על-ידי מר שטרית

על הפסול בעצם הסכמתו להיות בקשר במישור הפרטי עם דכנר, הביע שטרית חרטה בפני בית המשפט. אורי שטרית היה למעשה היחיד מבין נאשמי פרשת הולילנד אשר ביטא רגשות חרטה, הודה בהתנהגות פסולה, ונטל אחריות מלאה על מעשיו.

"אני מרגיש שהנה עשיתי פה טעות איומה ונוראה, אני בתחתית שפלותי נמצא למטה, בשפל המדרגה, מה בן אדם כזה צריך להרגיש? התגובה המיידית, הרגשית – טעיתי, טעיתי, טעיתי שנפגשתי עם הבן-אדם הזה [דכנר, הח"מ], טעיתי שהסכמתי להיות איתו בקשר, ארוך היום שפגשתי אותו, זה מה שהרגשתי".

מתוך עדותו של שטרית בבית המשפט מיום 8.9.2013.

"דכנר הציע לעזור לי בפתרון בעיית הערבות בבנק. אני הייתי במצוקה גדולה מאוד והסכמתי לקחת את הכסף. היום אני מבין שזו הייתה טעות חמורה. זאת טעות ואני מצטער עליה בכל ליבי. חלואי ויכולתי להחזיר את הגלגל לאחור".

מתוך עדותו של שטרית במשטרה מיום 7.4.2010.

במכתבו האישי לכבודו מיום 23.11.2017 כותב מר שטרית:

"מזה למעלה משבע וחצי שנים מיום מעצרי לא חלף יום שלא הרחתי במעשים שהביאו אותי לכלא, לא עבר יום שלא בחנתי טעויותי, את מעדתי. אני אומר "מעדתי" לא כדי להקל על מצמוני או כדי למרקו. אני אומר זאת כי כשלתי. אני כשלתי בנסיבות קשות של אובדן אח אהוב, יקר לליבי ושותפי לעבודה במשרד האדריכלים שהקמנו בשתי ידינו, אך ברור לי שהנסיבות אינן מצדיקות את הכישלון האישי שלי".

מתוך מכתבו של אורי שטרית לכבוד נשיא המדינה מיום 23.11.2017

(נספח 1 לבקשה זו).

סוף דבר

"מידת הרחמים, ממידותיו של הקב"ה שאדם מצווה להידבק בהן (בבלי, שבת קל"ג ע"א), אינה מגותקת משורת הדין – ככלל מטרתה לפתוח פתח לתיקון. אין היא מתעלמת מדברים שנעשו, אך מטרתה לאפשר את תיקונם: "וחנון... להושיע מי שנפל ולא יוכל קום" (אבן עזרא, שמות ל"ד, ו).

כב' השופט א' רובינשטיין, מתוך בג"ץ 10021/06 ניר זוהר נ' שר המשפטים.

ביקשנו להראות מיהו אורי שטרית; הצעיר שהרים את עצמו מסביבה קשה דלת אמצעים, הנער שהצטיין בלימודיו, הבוגר האדריכל המחונן, איש צבא שלחם בגבורה במלחמות ישראל ושהתנדב בפעולות סודיות מסוכנות ביותר בעומק שטח האויב למען ביטחון המדינה, ואיש מקצוע שלכל הדעות תרם תרומה גדולה לפיתוח העיר ירושלים, מתוך אהבה עמוקה לעיר.

ביקשנו גם להצביע על נסיבות ביצוע העבירות ובעיקר כי אורי עשה מה שעשה בנסיבות בהן היה מצוי במשבר אישי קשה. בשיא הצלחתו ועשייתו המקצועית, חייו של אורי קיבלו תפנית פתאומית עם מות אחיו. המשבר הגדול שחווי לאחר מכן, האישי והכלכלי, הובילו אותו אל התחום ולמעשים שהוא מכה על הטא על ביצועם.

מר שטרית נושא עימו קלון כבד במיוחד הנובע מהתפיסה הציבורית כי הוא פעל לטובת היוזמים, תפיסה שלפי פסיקות בית המשפט העליון איננה נכונה ולכן אינה צריכה לדבוק בו. אף-על-פי-כן, מבחינת תדמיתו הציבורית והסטיגמה שנוצרה לו, הרי שמפעל חייו של אורי שטרית נהרס. אורי שילם רבות על טעותו: בשנות חיו כחשוד, נאשם, ואסיר, בחסכוניותו, בחירותו, וחשוב לו מכל, בדמותו בעיני הציבור. עכשיו, משריצה למעלה מ-21 חודשי מאסר, מבקש אורי מכבודו להתחשב בתרומתו המיוחדת לביטחון המדינה, בתרומתו לעיר ירושלים, בתרומתו לחברה, ואף לתת דעתו למחיר הגבוה והיקר שכבר שילם, ולאפשר לו לתזור לילדיו ולנכדיו בהקדם.

בתו של אורי, מור מראד, ביטאה במכתב לכבודו את החשיבות שכל המשפחה מייחסת, בנסיבות שתוארו ליעל, להחזרתו של אורי למשפחתו:

"התייצבנו לידו ולעזרתו כמו לביאה שמגנה על גוריה, רק שבמקרה שלנו, אנחנו הגורים שמגנים על חלביאה – זאת אומרת האריה – באב שלנו, אורי. ופה באמת היה ניתן לראות עד כמה המשפחה, שאבא שלנו השריש בנו כל חייו, אכן נטמע בנו..."

אני יכולה להגיד בפה מלא, שאנחנו כולנו מאוד אוהבים, קשורים ומאוחדים, והדבר שהכי חסר לנו בתור משפחה זה "האבא של הגורים-האריה", אבא שלנו, ראש השבט שלנו.

במעורבותו של אבי בפרשה, שבה למדנו כולנו שיעור חשוב לחיים, אנו כולנו מכים על חטא.

אני בונה אליך בעיניים דומעות, בתור אב לילדים וסב לנכדים, שתשקול לחיוב לקצוב את עונשו של אבא שלי – אורי שטרית, שיוכל לזכות, להנות ולטעום מהטעם המתוק של העבודה הכי מתגמלת בחייו – משפחתו המתרחבת ויותר מזה, ששלומית [ווגתן], נזה, מתן, אני, שילה-אורי, דוד-חי וחתינוקת הצפויה לבוא בעזרת השם, נוכל לזכות ולהנות ממי שבזכותו אנחנו מי שאנחנו".

מור מראד, בתו של אורי, מתוך מכתבה לכבוד הנשיא (נספח 19 לבקשה זו).

כך גם חוה, אשתו לשעבר של אורי, אם לילדיו, כותבת:

"ילדי למדו שיעור חשוב מהאירוע הקשה שעבר על אביהם. מאיגרא רמא, הצטיינות בטכניון ובאוניברסיטת הארצות ומינני למשרה חרמה של מהנדס העיר, לבירא עמיקתא של התמודדות עם בחירות שגויות, תוך לקיחת אחריות אישית וקבלת התוצאות בהכנעה. אנא, כבודו, תן לילדי ולבתו מנישואיו השניים לשוב וליהנות מאורי בשנים שונתו. יש להם כל-כך הרבה דברים טובים ללמוד ממנו לפני שהם ישובו לטפל בו בהגיעו לגיל זקנה.

"חבורה ומשפחה דומה לכיפת אבנים: אתה נוטל ממנה אבן וכולה מתרועעת" (בראשית רבה פ"ז).

חוה שטרית, אשתו לשעבר של אורי, מתוך מכתבה לכבוד הנשיא (נספח 18 לבקשה זו).

תוך כדי ניחול המשפט, הכיר אורי את גבי שלומית אלנתן, אלמנתו של עו"ד עזרא אלנתן, ז"ל, לו היתה נשואה במשך 40 שנה עד שנפטר ממחלה קשה. השניים, אורי ושלומית, תמכו אחד בשנייה במשך השנים בהן התגרל משפטו של אורי. שלומית ממשיכה לתמוך באורי, ומחכה לו בבית שחלקו יחד בחר אדר לפני שאורי התייצב לרצות את עונשו. במכתבה אל כבודו כתבה שלומית אלנתן:

כבוד הנשיא, ביראה גדולה וכבוד, מבקשת אני, שלומית אלנתן, שכבוד הנשיא יקצר את עונשו של אורי שטרית וינהג בו במידת הרחמים, לשוב אלי, למשפחתו, לילדיו, לנכדיו, לחבריו הרבים מאוד, ולעבודתו והחשובה ולהמשיך בה כי היא תמצית חייו.

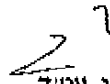
ממכתבה של שלומית אלנתן בת זוגו של אורי שטרית (נספח 21 לבקשה זו)

כיום, עת מוגשת בקשה זו לכבודו, כל נאשמי חולילנד, אלה שקיבלו שוחד ואלה שנתנו שוחד, למעט שניים, וביניהם אורי, כבר שוחררו מבית הסוהר. בעתיד הלא רחוק, יישאר אורי אחרון האסירים מורשעי תיק חולילנד, וימשיך לרצות את יתרת מאסרו במשך שנים.

אנו, החתומים מטה, מבקשים להוסיף שאנו הכרנו את אורי שטרית במשך השנים שאנו מלווים אותו במשפטו, ואנו מצטרפים לבקשה לקצר את תקופת מאסרו מהנימוקים שפורטו בבקשה זו.

לבסוף, אנו מונים אל כבוד הנשיא להתחשב בנימוקים הרבים שהעלינו בבקשתנו זו, ולקצר את עונש המאסר של מור שטרית כדי שיוכל לחשתחרר בהקדם האפשרי מבית הסוהר ולחזור לחיק משפחתו.

בכבוד רב ובהערכה,

פרופ' קנת מן, עו"ד

פרופ' דוד ליבאי, עו"ד